

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ

O STANJU U OBLASTI TRGOVINE LJUDIMA

U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2018. GODINU

Državni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima

Sadržaj:

- 1) *Uvod*
- 2) *Strateški cilj A*
- 3) *Strateški cilj B*
- 4) *Strateški cilj C*
- 5) *Strateški cilj D*
- 6) *Strateški cilj E*
- 7) *ANEX 1 - Provođenje Akcionog plana suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2016-2019*
- 8) *ANEX 2 - Izvještaji organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija*
- 9) *ANEX 3 –*
Tabela 1 - Podaci o istragama i optužnicama za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela u 2018. godini
Tabela 2 - Podaci o presudama za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela u 2018. godini

1) **UVOD**

U toku 2018. godine u Bosni i Hercegovini bila je prisutna trgovina ljudima koja se najčešće odvijala unutar granica zemlje. Sporadično bili su zabilježeni i slučajevi prekogranične trgovine muškarcima, ženama i djecom koji su žrtve trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada. Punoljetne i maloljetne ženske osobe iz Bosne i Hercegovine se podvrgavaju trgovini ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja unutar zemlje u privatnim stanovima, smještajnim i ugostiteljskim objektima i drugim prikrivenim mjestima. Ekonomski marginalizovana romska djeca su podvrgnuta prisilnom prosjačenju, činjenju krivičnih djela i služenju u domaćinstvima protiv njihove volje u prisilno sklopljenim brakovima. Žrtve iz Bosne i Hercegovine su podvrgnute trgovini u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada u sektoru građevinarstva i drugim sektorima u drugim Evropskim zemljama.

Prema prikupljenim podacima od tužilaštava, službi za sprovođenje zakona, centara za socijalni rad te nevladinih organizacija, za period januar - decembar 2018. godine, identifikovano je ukupno 36 potencijalnih žrtava trgovine ljudima/radne eksploatacije/navođenja na prostituciju i/ili seksualno iskorištavanje/trgovine ljudima u svrhu prosjačenja/"prodaja tj. u svrhu skpanja braka"/ bludne radnje i drugo.

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (36) u periodu januar - decembar 2018. godine 21 žrtva je ženskog pola, a 15 žrtava su osobe muškog pola, odnosno 12 žrtava je punoljetno, a 24 žrtve su maloljetne.

U izvještajnom periodu tužilaštva su, donijela 41 naredbu o provođenju istaga protiv 79 lica i podigla 26 optužnica protiv 37 lica, te donijela odluku o obustavi istrage u 9 predmeta protiv 17 lica, a sve vezano za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela.

Sudovi su u toku 2018. godine izrekli 48 osuđujućih presuda protiv 48 lica za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela. Kada je u pitanju vrsta kazni koje su izrekli sudovi, izrečene su: 24 zatvorske kazne protiv 24 lica i 1 uslovna kazna protiv 1 lica, te 2 novčane kazne protiv 2 lica. Takođe, su u izvještajnom period izrečene su i 2 oslobađajuće presude protiv 2 lica.

Nadležne institucije u Bosni i Hercegovini i organizacije civilnog društva, u saradnji sa međunarodnim organizacijama i partnerskim zemljama, su tokom 2018. godine od 80 aktivnosti planiranih Akcionim planom suprostavljajući trgovini ljudima u Bosni i Hercegovini za period 2016-2019 uspjeli da realizuju u potpunosti 63 aktivnosti, 12 aktivnosti je realizovano djelimično dok kod 5 aktivnosti realizacija nije započela u izvještajnom preiodu.

Strateški cilj A

UNAPRIJEDITI SISTEM PODRŠKE ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

A.2. OJAČATI MEHANIZME KOORDINACIJE NADLEŽNIH INSTITUCIJA I OVLAŠTENIH ORGANIZACIJA

A.2.2 Uspostaviti bolju koordinaciju između učesnika u borbi protiv trgovine ljudima, zasnovan na sveobuhvatnom pristupu fenomenu, polazeći od dubljeg poznavanja fenomena, karakteristika svih vidova eksploatacije i stalnom praćenju trendova.

(nosioci DK, UG; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije)

Ministarstvo sigurnosti BiH, Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima je u izvještajnom periodu realizovao aktivnosti na organiziranju redovnih sastanaka sa predstavnicima regionalnih monitoring timova Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Mostar.

Ove aktivnosti realizovane se u skladu sa Pravilima o zaštiti žrtava i svjedoka žrtava trgovine ljudima državljana BiH, dio četvrti – koordinacija aktivnosti, članom 22. i u skladu sa Akcionim planom suprostavljanja trgovini ljudima u BiH 2016-2019. U ove timove imenovani su predstavnici svih nadležnih institucija i ovlaštenih organizacija, a koje u svom radu se susreću sa aktivnostima borbe protiv trgovine ljudima. Tako da osim predstavnika agencija za sprovedbu zakona, u rad timova uključeni su predstavnici nadležnih tužilaštava, centara za socijalni rad, predstavnici zdravstva i obrazovanja, kao i nevladine organizacije.

Tokom 2018. godine organiziran je jedan sastanak za svaki od timova u period april-maj 2018. godine. Na sastancima pored redovnih aktivnosti unapređenja kapaciteta i ostalih potrebnih resursa, izvještavanja, prezentiran niz aktivnosti u vezi unapređenja Smjernica o postupanju sa žrtvama trgovine ljudima u kontekstu migracija, te potreba unapređenja kapaciteta referalnog mehanizma sa aspekta novih trendova i oblika trgovine ljudima. Sama potreba unapređenja referalnog mehanizma i samim tim unapređenja kapaciteta regionalnih monitoring timova ukazala se obzirom na trenutne migracione tokove, obzirom da je uočen određen broj pokazatelja koji ukazuju na djecu u pokretu kao potencijalne žrtve trgovine ljudima. S tim u vezi u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za migracije i OSCE-om dogovoreno je unapređenje Smjernica o postupanju sa žrtvama trgovine ljudima u kontekstu migracija, te priprema nacrt koji je razmatran i komentaran kroz regionalne monitoring timove. Potreba za unepređenjem navedenog je prezentirana na prvoj validacionoj radionici organiziranoj za predstavnike regionalnih monitoring timova u period januar-februar u saradnji sa IOM-om, te je imenovanim predstavnicima data mogućnost dostavljanja komentara Odsjeku za borbu protiv trgovine ljudima a sa ciljem prezentiranja i finaliziranja teksta Smjernica kroz organizirane sastanke. Poseban segment u ovom unepređenju odnosi se na indikatore koji ukazuju na slučajeve i mogućnost prepoznavanja djece u pokretu. Planirano je da se u narednim aktivnostima koje se razvijaju sa predstavnicima partnerskih organizacija Smjernice o postupanju sa žrtvama trgovine ljudima u kontekstu migracija distribuiraju svim predstavnicima nadležnih institucija i ovlaštenih organizacija.

U skladu sa Akcionim planom za borbu protiv trgovine ljudima u BiH 2016-2019, preporukama Procjene mehanizama upućivanja žrtava trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini, kao i na inicijativu predstavnika nadležnih institucija i ovlaštenih organizacija imenovanih u regionalne monitoring timove u period april-maj 2018. godine, uočena je potreba za unaprijeđenjem rada u postupcima asistencije žrtvama trgovine ljudima kako na identifikaciji tako i na resocijalizaciji, reintegraciji i rehabilitaciji žrtava trgovine ljudima. Planirane aktivnosti su realizirane na području Kantona Sarajevo, Tuzlanskog kantona, Hercegovačkoneretvanskog kantona, Unskosanskog, Srednjobosanskog i Zeničko-Dobojskog kantona, te na području Republike Srpske i Brčko distrikta BiH, a u cilju unapređenja rada predstavnika nadležnih institucija i ovlaštenih organizacija u postupcima asistencije žrtvama trgovine ljudima kako na identifikaciji tako i na resocijalizaciji, reintegraciji i rehabilitaciji žrtava trgovine ljudima, te novim trendovima trgovine ljudima u kontekstu migracija. Osim navedenog jedna od razmatranih tema je bila u vezi sa konkretnim slučajevima na području Bosne i Hercegovine, te postupanjima u konkretnim aktivnostima sa aspekta koordinacije u skladu sa nadležnostima Ministarstva sigurnosti BiH, Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima, te direktne asistencije i zaštite potencijalnih žrtava trgovine ljudima od strane nadležnih predstavnika agencija za sprovedbu zakona, organa starateljstva, nevladinih organizacija i drugih nadležnih institucija sa aspekta resocijalizacije i rehabilitacije žrtava trgovine ljudima. Navedene aktivnosti su rezultirali prijedlozima za unepređenje aktivnosti regionalnih monitoring timova i njihovih imenovanih predstavnika za naredni period,

posebno u vezi sprečavanja nasilja nad djecom putem informaciono komunikacionih tehnologija i trgovine ljudima u svrhu dogovorenih brakova i prosjačenja.

A.4. OSIGURATI POTREBNE RESURSE ZA PROVEDBU AKCIONOG PLANA I PROVOĐENJE DRUGIH AKTIVNOSTI VEZANIH ZA SUPROSTAVLJANJE TRGOVINI LJUDIMA

A.4.2 U skladu sa mogućnostima obezbjediti NVO sa dugoročnim finansiranjem da bi se osigurala efektivna podrška žrtvama. Osigurati da su sve mjere pomoći garantovane zakonima pružene te kada je pružanje pomoći delegirano na NVO vlasti su dužne osigurati adekvatnu finansijsku pomoć koja garantuje kvalitet pruženih usluga od nevladinih organizacija.

(nosioci MS, MLJPI; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije)

Na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 131. sjednici održanoj 30.01.2018. godine donijelo Odluku o dodjeli grant sredstava „Smještaj i pravna pomoć za strance žrtve trgovine ljudima“ za 2017. godinu. Sredstva su dodijeljena nevladinim organizacijama potpisnicama protokola o suradnji i osiguranju smještaja za strance žrtve trgovine ljudima u 2017. godini.

U Zakonu o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 90.000,00 KM u budžetu Ministarstva sigurnosti na stavci Tekući grantovi - Grantovi neprofitnih organizacija – „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“.

Vijeće ministara BiH je na 143. sjednici održanoj 23.05.2018. godine donijelo Odluku o kriterijima za izbor jedne ili više nevladinih organizacija kojima će se rasporediti sredstva tekućeg granta „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“ za 2018. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj: 41/18). Na osnovu donesene Odluke, Ministarstvo sigurnosti BiH je objavilo Javni poziv „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“ za 2018. godinu, a u cilju odabira jedne ili više nevladinih organizacija kojim će se dodijeliti sredstva navedenog granta. Komisija za razmatranje prijavnih obrazaca nevladinih organizacija pristiglih na osnovu Javnog poziva „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“ za 2018. godinu je izvršila pregled i ocjenu dostavljenih prijava nevladinih organizacija. Na prijedlog Komisije, Ministarstvo sigurnosti BiH je zaključilo protokole o suradnji i osiguranju smještaja za strance žrtve trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini s dvije nevladine organizacije.

Vijeća ministara BiH je na 158. sjednici održanoj 13.11.2018. godine usvojilo Informaciju o prijedlogu rješenja za osiguranje kontinuirane zaštite i pomoći strancima žrtvama trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini i donijelo zaključak kojim se Ministarstvo financija i trezora BiH zadužuje da u Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH u članku pod nazivom „Tekući grantovi“ doda novi stav kojim se sredstva iz budžeta Ministarstva sigurnosti namijenjena za tekući grant „Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima“ prilikom raspoređivanja izuzimaju od donošenja odluke Vijeća ministara BiH i raspodjela tih sredstava će se vršiti prema odluci Ministra sigurnosti BiH i odredbama protokola o suradnji i osiguranju smještaja i zbrinjavanja stranaca žrtava trgovine ljudima koji su potpisani između Ministarstva sigurnosti i nevladinih organizacija. Navedena Informacija je pripremljena na osnovu zaključka Vijeća ministara BiH sa 124. sjednice održane 12.12.2017. godine i postignutog dogovora Ministarstva sigurnosti i Ministarstva finansija i trezora.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine već više godina u svom budžetu obezbjeđuje grant sredstva za žrtve trgovine ljudima. Sredstva su se dodjeljivala na osnovu raspisanih javnih poziva nevladinim organizacijama koje osiguravaju direktnu podršku žrtvama trgovine ljudima. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je u toku 2018. godine u budžetu osiguralo grant sredstva u iznosu od 60.000,00 KM za žrtve trgovine ljudima državljane Bosne i Hercegovine. U skladu s tim, sačinjena je Odluka o kriterijima za dodjelu grant sredstava za nevladine organizacije koje osiguravaju direktnu pomoć žrtvama trgovine ljudima državljanima BiH za 2017. godinu, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo 28.03.2018. godine. („Službeni glasnik BiH“, broj: 34/18).

Na osnovu Odluke formirana je Komisija za odabir korisnika grant sredstava – nevladinim organizacijama koje osiguravaju direktnu pomoć žrtvama trgovine ljudima državljanima Bosne i Hercegovine za 2018. godinu koju su činili predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva sigurnosti BiH i Tužilaštva BiH. Javni poziv je raspisan 20.04.2018. godine i bio je otvoren 21 dan. Nakon zatvaranja javnog poziva Komisija je zasjedala i predložila dvije nevladine organizacije kojima se dodjeljuju grant sredstva u iznosu od 60.000,00 KM. Na osnovu prijedloga Komisije sačinjena je Odluka o dodjeli grant sredstava koju je Vijeće ministara BiH usvojilo 29.08.2018. godine, a zatim su 05.10.2018. godine Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i „Medica“ Zenica, Međunarodni

forum solidarnosti – EMMAUS (MFS – EMMAUS), „Žene sa Une“ Bihać i „Žena BiH“ Mostar potpisali Ugovor o saradnji.

Korisnici sredstava prihvatili su da će raspoloživa grant sredstva iz budžeta Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH prihvatiti i utrošiti za direktnu pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima državljana Bosne i Hercegovine i za održivost sigurnih kuća.

A.5. PROVODITI KONTINUIRANI PROCESA PRAĆENJA I EVALUACIJE PROVEDBE AKCIONOG PLANA I STANJA TRGOVINE LJUDIMA

Ministar sigurnosti BiH 2016. godine donio je Odluku o formiranju Monitoring tima za praćenje implementacije Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima (2016-2019). Početkom 2018. godine Monitoring tim je razmatrao nacrt Izvještaja o stanju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima u djelu aktivnosti koja prati implementaciju akcionog plana za 2017. godinu i isti je jednoglasno prihvaćen i usvojen te poslan Savjetu ministara BiH na usvajanje. Izvještaja o stanju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima za 2017. godinu usvojen je u mjesecu maju 2018. godine. Naime, jedan od zadataka monitoring tima je provođenje kontinuiranog procesa praćenja i evaluacije svih aktivnosti predviđenih Akcionim planom za borbu protiv trgovine ljudima (2016-2019).

A.6 UNAPRIJEDITI SISTEM ZA PRIKUPLJANJE INFORMACIJA O TRGOVINI LJUDIMA

A.6.2 Unaprijediti sistem prikupljanja statističkih podataka o trgovini, i uz preduzimanje neophodnih mjera zaštite ličnih podataka, uključujući kada nevladine organizacije, radeći sa žrtvama trgovine ljudima dostave informacije za zvanične baze podataka. Obavezjediti da svi podaci budu rodno razvrstani.

(nosioć MS; sarađujuć FMUP, RMUP, PBD, KMUP, DKPT, SIPA, GP, IO, NVO)

Ministarstvo bezbjednosti BiH, Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima je prilikom prikupljanja i evidentiranja podataka u izvještajnom periodu od strane tužilaštava, službi za sprovođenje zakona, centara za socijalni rad te nevladinih organizacija, a koji su potrebni za sačinjavanje informacije o stanju trgovine ljudima u BiH za 2018. godinu, utvrdilo da je u navedenoj godini identifikovano/ asistirano ukupno 36 potencijalnih žrtava trgovine ljudima/radne eksploatacije/navođenja na prostituciju i/ili seksualno iskorištavanje/trgovine ljudima u svrhu prosjačenja/”prodaja tj u svrhu skpanja braka”/ bludne radnje i drugo.

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (36) u periodu januar - decembar 2018. godine 21 žrtva je ženskog pola, a 15 žrtava su muškog pola.

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (36) u periodu januar - decembar 2018. godine 12 žrtava je punoljetno (9 su ženskog pola, a 3 muškog), a 24 žrtve su maloljetne (12 su ženskog pola, a 12 muškog).

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (36) u periodu januar - decembar 2018. godine evidentirani su sljedeći oblici eksploatacije:

- 12 prosjačenja,
- 9 seksualno iskorištavanih,
- 6 prodaja radi prisilnog sklapanja braka (kombinovano sa seksualnim iskorištavanjem ili prosjačenjem),
- 1 radna eksploatacija,
- 1 polni odnos sa djetetom,
- 1 bludne radnje,
- 6 ostala.

Od ukupnog broja potencijalnih žrtava trgovine ljudima (36) u periodu januar - decembar 2018. godine 8 žrtava su strani državljani, a 28 žrtava su državljani Bosne i Hercegovine.

Kada su u pitanju strani državljani, od njih ukupno 8 žrtava: 3 žrtve su državljani Crne Gore (2 maloljetne/ muškog pola, 1 maloljetna/ ženskog pola), 2 žrtve su državljani Afganistana (2 maloljetne/ muškog pola), 2 žrtve su državljani Šri Lanke (1 punoljetna/ ženskog pola, 1 maloljetna/ muškog pola) i 1 žrtva je državljanin Makedonije (punoljetna/ muškog pola).

Tokom navedenog vremenskog perioda u sigurnim kućama/ skloništima asistirano je 10 potencijalnih žrtava trgovine ljudima dok 26 potencijalnih žrtava trgovine ljudima nije asistirano u sigurnim kućama/ skloništima.

U izvještajnom period prikupljani su i analizirani podaci dostavljeni od strane organizacija i udruženja koje administruju tj obezbjeđuju usluge dnevnih centara za djecu koja borave i rade na ulici. Navedene podatke dostavila su tri dnevna centra i to:

Podaci dostavljeni od strane Udruženja "Zemlja djece u BiH" u toku 2018. godine kada su u pitanju osobe koji borave i rade na ulici a koje su asistiranje, odnosno kojima je pružena pomoć evidentirano je sljedeće: terenskim aktivnostima i obilaskom lokacija prosjačenja evidentirano je ukupno 68 lica koja su uključena u prosjačenje, tačnije 44 maloljetne osobe (22 muškog pola/ 22 ženskog pola) i 24 punoljetne osobe (16 ženskog pola/ 8 muškog pola). Takođe, 1 slučaj sklapanja vanbračne zajednice sa maloljetnim lice (slučaj preuzeo CSR Tuzla).

Prema podacima dostavljenim od strane Udruženja „Otaharin“ Bijeljina, kroz njihov dnevni centar u toku 2018. godine asistiranje je 112 korisnika (47 dječaka i 65 djevojčica). Uglavnom se radi o djeci koja su izložena prosjačenju.

Prema podacima dostavljenim od strane Udruženja „Nova generacija“ Banja Luka u toku 2018. godine usluge dnevnog centra koristilo je 102 djeteta, dok je usluge prihvatne stanice koristilo 14-oro djece.

Mobilni tim za prevenciju prosjačenja, JU Kantonalni centar za socijalni rad, registrovao je pet slučajeva kod kojih je postojala sumnja na trgovinu ljudima. Svi slučajevi su prijavljeni relevantnim institucijama odnosno Tužilaštvu Kantona Sarajevo i Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.

U izvještajnom periodu tužilaštva su donijela odluku o obustavi istrage u 9 predmeta protiv 17 lica, donijela 41 naredbu o provođenju istaga protiv 79 lica i podigla 26 optužnica protiv 37 lica.

Sudovi su u toku 2018. godine izrekli 48 osuđujućih presuda protiv 48 lica. Kada je u pitanju vrsta kazni koje su izrekli sudovi, izrečene su: 24 zatvorske kazne protiv 24 lica i 1 uslovna kazna protiv 1 lica i 2 novčane kazne protiv 2 lica. Takođe, su u izvještajnom period izrečene su i 2 oslobađajuće presude protiv 2 lica.

U toku 2018. godine Tužilaštvo BiH nije imalo istraga za krivično djelo međunarodna trgovina ljudima i međunarodno navođenje na prostituciju iz čl. 186. i 187. KZ BiH.

U izvještajnom periodu Sud BiH za krivična djela iz člana 187. KZ BiH (Međunarodno navođenje na prostituciju) izrekao je dvije osuđujuće presude protiv 2 lica (kazne zatvora).

U F BiH su za krivično djelo „Navođenje na prostituciju“ iz člana 210. KZ FBiH tužilaštva donijela naredbu o obustavi 3 istrage protiv 4 lica. Naređeno je 6 istraga protiv 12 lica te su podignute 3 optužnice protiv 6 lica. Za krivično djelo „Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije“ iz člana 211. KZ F BiH tužilaštva su donijela naredbu o sprovođenju 8 istraga protiv 8 lica. Donijeta je naredba o obustavi istrage protiv 1 lica. Ukupno je podignuto 7 optužnica protiv 7 lica.

U F BiH za krivična djela iz gore navedenih članova KZ FBiH sudovi su izrekli 25 osuđujućih presuda protiv 25 lica.

U Republici Srpskoj za krivično djelo iz članova 198. KZRS „Navođenje na prostituciju“ tužilaštva su naredila 1 istragu protiv 1 lica. Donijeta je 1 naredba o obustavi 1 istrage protiv 1 lica. Iz člana 198. KZ RS nije bilo podignutih optužnica. Iz člana 200. KZRS krivično djelo „Proizvodnja, posjedovanje i prikazivanje dječije pornografije“ tužilaštva su naredila 1 istragu protiv 1 lica. Za isto krivično djelo donesena je 1 naredba o obustavi istrage protiv 1 lica. Podignuta je 1 optužnica protiv 1 lica. Za krivično djelo iz člana 199. KZRS „Iskorištavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju“ tužilaštva su naredila 1 istragu protiv 1 lica. Za navedeno krivično djelo donesena je 1 naredba o obustavi istrage, te podignuta 1 optužnica protiv 1 lica.

U Republici Srpskoj u izvještajnom periodu sudovi su izrekli 2 osuđujuće presude protiv 2 lica.

U Brčko distriktu BiH za krivična djela trgovina ljudima iz članova 207a. „Zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetnika“, te iz člana 207. „Navođenje na prostituciju“ donijete su 2 naredbe o sprovođenju istrage protiv 3 lica. Podignute su 2 optužnice protiv 3 lica. Za krivično djelo iz člana 208. KZ BD „Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije“ tužilaštvo je naredilo 1 istragu protiv jednog lica. Za krivično djelo iz člana 209. KZBD „Upoznavanje djeteta sa pornografijom“ tužilaštvo je donijelo 1 naredbu o obustavi istrage protiv 1 lica.

Sud Brčko distrikta BiH je za krivična djela iz gore navedenih članova izrekao 2 osuđujuće presude protiv 2 lica.

A.6.3 Provoditi redovne opšte i specifične analize fenomena, podržane sa pouzdanim statističkim podacima, radi definisanja odgovarajućih političkih mjera, uključujući posebno u pogledu trgovine djecom, unutrašnje trgovine ljudima i trgovine grupama posebno ranjivim na trgovinu ljudima.

(nosioć MS, sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije, IO i NVO)

U izvještajnom period Udruženje "Novi put" provodilo je projekat pod nazivom „**Prevenција trgovine ljudima i zlostavljanje djece putem interneta u Hercegovačko-neretvanskom kantonu i Kantonu Sarajevo**“ koji je finansirao Državni sekretarijat za migracije SEM Švicarske Konfederacije.

Tokom provedbe projekta provedeno je istraživanje među 2300 učenika osnovnih i srednjih škola iz Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona Sarajevo, s ciljem prikupljanja informacija od lokalnog stanovništva o trenutnoj situaciji vezanoj za zlostavljanje djece putem interneta i trgovinu ljudima.

Tim za prevenciju i edukaciju održao je 100 predavanja za oko 2300 učenika i nastavnika s ciljem podizanja svijesti o načinima zaštite od zlostavljanja djece na internetu i trgovine ljudima predavanja i radionice za učenike, roditelje, nastavnike i širu javnost s ciljem podizanja svijesti o načinima zaštite od zlostavljanja djece putem interneta i trgovine ljudima.

Tokom kampanja na lokalnom nivou, informativni i promotivni materijali su distribuirani u gradovima i ruralnim zajednicama tokom uličnih kampanja, kao i predstavnicima relevantnih institucija. U toku implementacije projekta bila je u funkciji linija za pomoć za prijavu stvarnih i potencijalnih slučajeva trgovine ljudima, pružanje početne psihološke pomoći i dalje upućivanje, kao i pružanje informacija o sigurnoj migraciji.

STRATEŠKI CILJ B. EFIKASNO KRIVIČNO GONITI TRGOVINU LJUDIMA I POVEZANE ZLOČINE

B.1. OSNAŽITI RAZUMJEVANJE TRGOVINE LJUDIMA I STANDARDE DOKAZIVANJA RADI UJEDNAČAVANJA KVALIFIKOVANJA KRIVIČNIH DJELA VEZANIH ZA TRGOVINU

U okviru aktivnosti Resursnog centra za prevenciju trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije (EURC-a) realizovane su edukacije na temu sprečavanja trgovine ljudima za predstavnike EMMAUS Kolektiva za trgovinu ljudima i ilegalne migracije u Banja Luci, 04. maja 2018. godine, te u periodu 20-22. juna 2018. godine u Sarajevu, Doboj Istoku i Osijeku, Republika Hrvatska. Učesnici edukacija su bili predstavnici EMMAUS zajednica iz BiH, Hrvatske, Francuske, Italije, Njemačke, Rumunije i Velike Britanije. Finalizirana su i tri seta trening materijala „Trgovina ljudima“ na engleskom jeziku koji će biti distribuirani u elektronskoj formi zainteresiranim akterima širom Europe, te dostupni na web portalu EURC-a www.eurcenter.net.

B.2. OSIGURATI RELEVANTNE SLUŽBE SA ODGOVARAJUĆE OBUČENIM OSOBLJEM, OBUČENIM I KVALIFIKOVANIM ZA SPRJEČAVANJE I BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA I IDENTIFIKACIJU POTENCIJALNIH ŽRTAVA

B.2.3 Provesti obuke za službenike na prvim linijama fokusirane na ranu identifikaciju žrtava (nosioci MS, MUP, RMUP, PBD, KMUP; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO)

Aktivnosti na izgradnji kapaciteta predstavljale su značajan dio rada Misije OSCE. Konkretno, Misija je podržala aktivnosti Centara za edukaciju sudija i tužilaca (CEST). U tom kontekstu, Misija je u saradnji sa CEST-om Federacije Bosne i Hercegovine, 1. februara 2018. godine organizirala obuku sa fokusom na razliku između krivičnog djela trgovine ljudima i krivičnog djela zapuštanja ili zlostavljanja djeteta ili maloljetnika. Više od 30 tužilaca i sudija iz cijele Bosne i Hercegovine pohađalo je ovu obuku, čiji je cilj bio unapređenje praktičnog i teorijskog znanja učesnika o elementima krivičnih djela povezanih sa trgovinom ljudima u svrhu prisilne prošnje (djece).

U okviru PRMprojekta u novembru 2018. IOM je organizirao obuku na temu "Provjera, identifikacija i upućivanje potencijalnih žrtava trgovine ljudima i ranjivih migranata u mešovitim migracionim tokovima" za učesnike aktivne u trenutnom odgovoru migracija iz područja u zemlji koja je najviše pogođena nedavnim migracijskim tokovima (ulaz, izlazne tačke i zajednice koje primaju prihvatne centre). To uključuje socijalne radnike, rukovodioce državnih centara za prijem, predstavnike Službe za poslove sa strancima (SFA), mobilne timove IOM-a, službenike granične policije, predstavnike Državne istražne policijske agencije (SIPA), nevladine organizacije itd..

Učesnici su se upoznali sa novo usvojenim Smjernicama o zaštiti P / VOT-a i sa alatima za pregled i identifikaciju P / VOT-ova i mehanizama za pomoć.

Obuka je poslužila je za upoznavanje učesnika sa novim Smjernicama za identifikaciju, zaštitu i pomoć VOT-a, koje uključuju TIP indikatore i definiraju funkcioniranje četiri regionalna tima za praćenje trgovine ljudima, koji sačinjavaju mehanizam upućivanja BiH. Regionalni timovi ne funkcionišu u potpunosti, ali njihova revitalizacija je u toku kroz zajedničke napore nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i IOM-a. Tokom obuke, pažnja je posvećena procedurama i zahtjevima za intervjuisanje i pružanje pomoći maloljetnim migrantima, posebno ako su oni bez pratnje ili odvojeni. U postupak reorganizacije nefunkcionalnih regionalnih monitoring timova, su pored Ministarstva unutrašnjih poslova RS, uključene i druge nadležne institucije iz Republike Srpske, te nadležne institucije sa svih nivoa vlasti u BiH.

STRATEŠKI CILJ C. PREVENIRATI TRGOVINU LJUDIMA SMANJENJEM RIZIKA

C.1. OGRANIČAVANJE UZROKA TRGOVINE LJUDIMA

C.1.1 Jačati napore na tretiranju uzroka svih oblika trgovine ljudima, uključujući siromaštvo, nezaposlenost, nasilje u porodici, diskriminacija i nasilja na osnovu pola i pripasnosti etničkoj ili nacionalnoj manjini, nasilje nad djecom...

(nosioc MLJPI; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO)

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH od 2009. godine osigurava godišnje cca. 3.000.000,00 KM, za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite. Sredstva se raspoređuju putem javnih poziva za pripadnike romske nacionalne manjine u cilju smanjenja siromaštva i unaprjeđenje položaja Roma u BiH.

C.2. PREVENCIJA TRGOVINE LJUDIMA RADNICIMA MIGRANTIMA

C.2.2 Stručno podržati NVO inicijative usmjerene pomaganju potencijalnim migrantima da donesu informisane odluke o sigurnim i legalnim mogućnostima migriranja i pitanjima u vezi sa službama za regrutovanje radne snage.

(nosioc ARZBIH; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

Udruženje "Novi put" u funkciji ima telefonsku liniju za pružanje inicijalne pomoći potencijalnim i stvarnim žrtvama trgovine ljudima, dalje upućivanje kao i za pružanje informacija o sigurnoj migraciji, provjeri sumnjivih oglasa. Zbog loše političke i ekonomske situacije u zemlji, povećan je broj poziva s ciljem traženja informacija o zapošljavanju u inostranstvu.

C.3. PREVENCIJA TRGOVINE DJECOM KOJA BORAVE I RADE NA ULICI

C.3.1 Osigurati da svoj djeci žrtvama trgovine ljudima bude osiguran pristup pravdi i pravnim sredstvima, uključujući mogućnost dobijanja odštete, osiguranja zaštite dječijih prava, promocije pristupa obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti za ranjivu djecu, i razvijanje i implementacija odgovarajućih programa i mjera uzimajući u obzir najboji interes djeteta.

(nosioci MZSZ, MPKRS, MSKFBIH, MOFBIH, VBD; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

U okviru projekta "Promocija važnosti obrazovanja djevojčica" kojeg je finansirao RotaryInternational, Udruženje "Novi put" je tokom 2018. godine u Kantonu Sarajevo proveo projekat u okviru kojeg je između ostalog

realizovan 12-mjesečni kurs opismenjavanja Romskih djevojčica koje nisu uključene u redovni sistem obrazovanja. Cilj projekta je bio osnaživanje romskih djevojčica i njihovih porodica, kako bi u budućnosti sva romska djeca, a posebno djevojčice bile uključene u redovan sistem obrazovanja te se na taj način smanjila njihova ranjivost na razne oblike trgovine ljudima. U okviru projekta su se organizovale radionice za Rome s ciljem predstavljanja važnosti obrazovanja i integrisanja romske djece u redovan sistem obrazovanja.

C.4. PODIZANJE NIVOVA SVJESTI OPŠTE JAVNOSTI I JAVNO OBRAZOVANJE

C.4.1 Promovisati ciljne kampanje podizanja svijesti i javnog obrazovanja da bi se osiguralo poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda osoba ranjivih na trgovinu ljudima, uključujući kampanje usmjerene na unapređenje ravnopravnosti polova i sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja. Posebna pažnja treba biti data djeci u dječijim ustanovama/sirotištima, djeci u režimu alternativne zaštite, djeci bez pratnje i djeci odvojenoj od porodice, djeci sa posebnim potrebama, djeci pripadnicima nacionalnih manjina, djeci bez državljanstva, djeci koja nisu upisana u matične knjige, djeci tražiocima međunarodne zaštite - tražiocima azila, izbjeglicama i interno raseljenoj djeci, i djeci koja su napuštena od roditelja koji su u procesu migracija.

(nosioci MS, SIPA, FMUP, RMUP, KAN-1, PBD; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

Ministarstvo sigurnosti BiH, Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima, u skladu sa Akcionim planom suprostavljajući trgovini ljudima u BiH 2016-2019 i Programom obilježavanja značajnih datuma iz oblasti ljudskih prava u Bosni i Hercegovini za 2018. godinu zaduženo je za obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, 18. oktobra. Za obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, 18. oktobra, Ministarstvo sigurnosti BiH je iz svog budžeta izdvojilo sredstva u iznosu od 10,000.00 KM.

U okviru obilježavanja 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, Ministarstvo bezbjednosti BiH/Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima u suradnji sa Fondacijom „Lara“ iz Bijeljine i članicama Mreže RING, organizovao je 18.10.2018. godine, konferenciju za medije sa ciljem prezentovanja aktuelne situacije, aktivnosti i izazova u prevenciji i sprečavanju trgovine ljudima, te međusektorske saradnje relevantnih institucija i organizacija u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Kao izlagači na konferenciji za medije bili su predstavnici Ministarstva bezbjednosti BiH/Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima, Međunarodne organizacije za migracije (IOM), MFS-EMMAUS-a i Fondacije „Lara“. Konferenciji za medije prisustvovao je i veći broj predstavnika i predstavnica nevladinog sektora i institucija koje rade na sprečavanju trgovine ljudima i migracijama i koji su dali odgovore na pitanja različitih bezbjednosnih rizika u situaciji masovnih migracije preko teritorije Bosne i Hercegovine, sa fokusom na ranjivost djece i maloljetnika.

Ovaj događaj bio je dio kampanje „DJECA U POKRETU, DJECA BEZ PRATNJE – Reaguj i spriječi trgovinu djecom!“ koju zajednički provode Fondacija „Lara“ kao koordinirajuća organizacija Mreže RING i Ministarstvo bezbjednosti BiH. Kampanja je usmjerena na povećanje informisanosti i mobilizacije građana, organizacija civilnog društva i ukupne javnosti na angažman na prevenciji rizika trgovine ljudima i kriminalnih aktivnosti u uslovima migracija. Pored pres konferencije u Sarajevu, javni skupovi sa istim ciljem i tematskim okvirom biće organizovani u Banjaluci, Mostaru i Tuzli u organizaciji članica RING Mreže: Fondacija „Udružene žene“, „Žena BiH“ i Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“.

U cilju prevencije i podizanja svijesti javnosti, te šire pokrivenosti i dostupnosti svim ciljnim skupinama MFS-EMMAUS realizirao je tokom 2018. godine različite informativne i promotivne aktivnosti: realizovan je značajan broj edukativnih aktivnosti, kao i gostovanja u bosanskohercegovačkim i regionalnim medijima, te su distribuirani i promovisani ranije razvijeni informativni materijali. MFS-EMMAUS je učestvovao u obilježavanju Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima (18.10.2018. godine) te je realizirano izlaganje predstavnice Ureda Sarajeva na press konferenciji organiziranoj povodom obilježavanja ovog dana od strane Ministarstva sigurnosti BiH, IOM-a i mreže Ring, dana 18. oktobar 2018. godine u zgradi UN u Sarajevu. Također, aktivnosti MFS-EMMAUS-a prezentirane su istog dana na javnoj tribini organiziranoj povodom obilježavanja 18. oktobra od strane Policije Brčko distrikta BiH, u Domu kulture u Brčkom. U suradnji sa partnerima iz nevladinog sektora aktivnim u ovoj oblasti realizirane su i aktivnosti podizanja svijesti javnosti o problemu trgovine ljudima, putem distribucije promotivnog postera specijalno kreiranog za obilježavanje ovog dana.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o trgovini ljudima i pravima žrtava, kao i ukazivanja na postojeće alate koji mogu pomoći državnim organima vlasti da se na efikasan način bore protiv trgovine ljudima, Misija OSCE-a je organizirala medijsku kampanju na službenoj Facebook i Twitter stranici Misije od 28. do 30. jula 2018. godine, radi obilježavanja Svjetskog dana za borbu protiv trgovine ljudima. Slična kampanja organizirana kako bi se obilježio 18. oktobar, Evropski dan za borbu protiv trgovine ljudima.

Udruženje "Novi put" je zahvaljujući podršci Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u okviru programa ostvarenih prometom Lutrije BiH u 2018. godini implementiralo **projekt pod nazivom „Zaštita prava djece žrtava zlostavljanja, pedofilije i prosjačenja u HNK, ZZH i Kantonu Sarajevo“**.

Ciljevi projekta su bili: edukacija djece o njihovim pravima u skladu sa Konvencijom i njihovo osnaživanje da zatraže pomoć i zaštitu u slučaju kršenja tih prava, pružanje pedagoško-psihološke i savjetodavne pomoći djeci zlostavljana i svjedocima nasilja te njihovim roditeljima/starateljima, direktno i putem linije za pomoć, zaštita prava djece žrtava i njihovih roditelja/staratelja upućivanjem na besplatnu pravnu pomoć, te podizanje svijesti javnosti o prisutnosti svih oblika zlostavljanja djece, posljedica koje ostavljaju na djecu i njihovo okruženje, te načina na koji se mogu prepoznati kako bi pravovremeno reagovali. Ciljne grupe preventivno edukativnih aktivnosti su bila djeca rizičnog uzrasta od 11 do 15 godina, njihovi nastavnici, pedagozi, odgajatelji, roditelji kao i šira javnost koja je informisana o sve prisutnijem postojanju zlostavljanja djece u BiH putem kampanje prevencije i podizanja svijesti, kao i putem web stranice i čestih istupa PR udruženja u medijima.

Aktivnosti koje su provedene u okviru kampanje obuhvatile su oko 345 direktnih, odnosno preko 1000 indirektnih korisnika i doprinijele su podizanju svijesti učenika osnovnih škola, njihovih nastavnika i članova porodica, prijatelja, kao i šire javnosti na području implementacije projekta. U okviru projekta realizirano je 13 predavanja za 264 učenika osnovnih škola. Implementacija projekta je omogućila nastavak rada savjetovališta za djecu žrtve svih pomenutih oblika zlostavljanja s ciljem pedagoško-psihološkog osnaživanja djece, koja su se obratila za pomoć timu Novog puta, a imali su problem zlostavljanja putem društvenih mreža. Preko 50 učenika mladih tražilo je pomoć, upute i usmjeravanje u evidentnim ličnim situacijama zlostavljanja. Usluge savjetovališta kao i postojanje linije za pomoć promovisane su putem medija, kampanja kao i putem realiziranja preventivno edukativnih predavanja. U okviru projekta funkcionisala je besplatna SOS on-line prijava za pomoć odnosno prijavljivanje slučajeva dječje pornografije i pedofilije, slučajeva zloupotrebe, kao i pružanje informacija djeci i roditeljima putem postojeće web stranice udruženja. Postojanje linije za pomoć je promovisano u promotivnim materijalima koji su dijeljeni ciljnim grupama ovog projekta, a web stranica je ažurirna u skladu sa planom implementacije aktivnosti.

U toku 2018. godine implementiran je projekat i kampanja podizanja svijesti o trgovini ljudima u Kantonu Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu podržan od Švicarskog Caritas. Aktivnosti su uključivale provedbu kampanje podizanja svijesti o trgovini ljudima i predavanja među učenicima odabranih osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu za ukupno 113 učenika, 190 roditelja, nastavnika, školskih vijećnika i socijalnih radnika. Održana su 2 seminarra za 50 djelatnika osnovnih i srednjih škola. Provedba projekta je završena obilježavanjem Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima i uličnom kampanjom u Sarajevu. Sve projektne aktivnosti su osmišljene i sprovedene u cilju podizanja svijesti i informisanja korisnika projekta o problemu trgovine ljudima, načinima regrutovanja od strane trgovaca ljudima, načinima zaštite, ali i osnaživanju žrtava da traže pomoć u slučaju izloženosti bilo kom obliku trgovine ljudima. Sve projektne aktivnosti su bile predstavljene u mnogim elektronskim i štampanim medijima.

C.5. IZGRADNJA KAPACITETA INSTITUCIJA I ORGANIZACIJA UKLJUČENIH U PREVENCIJU

C.5.1 Ohrabrivati razvoj i uvođenje programa obuke o pitanjima vezanim za trgovinu ljudima za: socijalne radnike, inspektore rada i druge vladine institucije koje pružaju usluge; osoblje uposleno kod komercijalnih prevoznika, posebno osoblje u avionskom i drugim oblicima prevoza kopnom i vodom, usmjerenih na identifikaciju trgovanih osoba kao i uvođenja mjera dizajniranih da spriječe trgovinu ljudima, uključujući koordinaciju između komercijalnih prevoznika i službi za provođenje zakona i drugih odgovarajućih mehanizama; medijske profesionalce, uključujući kroz modele korištenja nediskriminatornog riječnika i borbe protiv stereotipa i razumjevanja uticaja novinskih izvještaja o slučajevima trgovine ljudima na žrtve trgovine; medicinske profesionalce, ciljano na pomoć žrtvama trgovine, uključujući žrtve oduzimanja organa, te o etičkim principima vezanim za transplantaciju organa i traume koje trpe žrtve trgovine; osoblje turističke i ugostiteljske industrije; osoblje službi za upavljanje ljudskim resursima u privantim kompanijama.

(nosioc MS; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

U okviru aktivnosti Europskog resursnog centra za prevenciju trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije, MFS-EMMAUS je nastavio pružati korisne i ažurne informacije svim zainteresiranim akterima putem web portala za prevenciju trgovine ljudima www.eurcenter.net. Kao dio aktivnosti Resursnog centra, elektronska biblioteka dopunjena je novim sadržajima, istraživanjima i publikacijama. Također, kontinuirano su promovisane i ažurirane novim promotivnim materijalima stranice: web www.sigurnodijete.ba, www.eurcenter.net, www.mfs-emmaus.ba; kao i Facebook i Twitter stranica Sigurno dijete, te Facebook stranica EURC-a.

Tokom implementacije treće faze projekta „Balkans ACT Now!“, u saradnji sa partnerskim organizacijama iz regije MFS-EMMAUS učestvovao je u realizaciji dvije radionice za predstavnike partnerskih organizacija: 25 – 27. marta 2018. godine u Tirani, Albanija i 30. oktobara – 01. novembra 2018. godine u Sarajevu, BiH u cilju izgradnje kapaciteta organizacija civilnog društva u oblasti objektivnog i odgovornog praćenja kvaliteta usluga pomoći i zaštite žrtava trgovine ljudima i jačanja saradnje sa institucijama.

C.5.2 Usvajanje antikorupcionih planova – planova integriteta u svim nadležnim institucijama i ovlaštenim organizacijama (NGO) i sužavanje prostora za koruptivna djelovanja povezana sa trgovinom ljudima.

(Nosioc APIK za tijela na nivou države, antikoruptivna tijela entiteta i Brčko Distrikta za institucije i organe lokalne samouprave na nivou entiteta i BD; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

Granična policija BiH, Sud BiH, Tužilaštvo BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Državna agencija za istrage i zaštitu - SIPA, Ministarstvo civilnih poslova, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela i Agencija za policijsku podršku imaju izrađene i usvojene planove integriteta. Na iste je Agencija za prevenciju korupcije dala pozitivno mišljenje. Navedene institucije svake godine dostavljaju izvještaje o sprovedenim mjerama usmjerenim na poboljšanje integriteta, Agenciji za prevenciju korupcije. Organizacije civilnog društva u BiH nemaju izrađene planove integriteta.

Strategijom borbe protiv korupcije u republici Srpskoj za period od 2013-2017, te pripadajućim Akcionim planom, propisana je obaveza da svi državni organi, jedinice lokalne samouprave, javne službe, javna preduzeća i svi drugi subjekti osnovani u skladu sa Ustavom ili zakonima RS donesu planove integriteta.

U skladu sa pravilima za izradu, uvođenje i sprovođenje planova integriteta u Republici Srpskoj, usvojenim od starne Komisije Vlade RS za sprovođenje strategije za borbu protiv korupcije, doneseni su usvojeni planovi integriteta u svim ministarstvima, samostalnim republičkim upravama, javnim službama, javnim preduzećima, jedinicama lokalne samouprave, i drugim subjektima osnovanim u skladu sa Ustavom u zakonima RS.

Komisija za sprovođenje Strategije usvojila je Pravila za izradu, uvođenje i sprovođenje planova integriteta u Republici Srpskoj, te donijela Odluku o određivanju subjekata koji su obavezni da usvoje planove integriteta u Republici Srpskoj (br: 08.021/052-270/15 od 16.12.2016. godine).

STRATEŠKI CILJ D. EFIKASNO ZAŠTITI I POMOĆI ŽRTVE TRGOVINE LJUDIMA

D.1. UNAPRIJEDITI MEHANIZME ZA IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA I OSOBA POD RIZIKOM DA POSTANU ŽRTVE TRGOVINE LJUDIMA I NJIHOVOG UPUČIVANJA NA MEHANIZME ZA POMOĆ I PODRŠKU.

U saradnji sa CEST-om Republike Srpske, Misija OSCE je 28. februara 2018. godine organizirala obuku za sudije i tužioce u Banjoj Luci. Na ovoj obuci je nekih 20 sudija i tužilaca unaprijedilo svoje znanje iz oblasti razlikovanja krivičnog djela trgovine ljudima i ostalih krivičnih djela sa sličnim obilježjima, kao što su djela koja uključuju seksualno zlostavljanje i/ili seksualnu eksploataciju. Ove obuke su pozitivno ocijenili i učesnici i Misija. Misija je, zajedno sa nevladinom organizacijom Atlantska inicijativa, organizirala panel o trgovini ljudima i rodno-zasnovanom nasilju na Godišnjoj tužilačkoj konferenciji. Panel je održan u obliku radionice u sklopu koje je održana

prezentacija i diskusija o studiji slučaja. Radionica je okupila 30 tužilaca i drugih stručnjaka koji su unaprijedili svoje znanje i vještine za rad sa žrtvama trgovine ljudima i rodno-zasnovanog nasilja.

Tokom 2018. godine, Misija je održala obuke za izgradnju kapaciteta u Tuzli, Livnu, Bijeljini i Banjoj Luci, na kojima je više od 80 službenika za provođenje zakona usavršilo svoje znanje i sposobnosti u prepoznavanju i efikasnijem provođenju istrage krivičnih djela povezanih sa trgovinom ljudima. U svojim širim naporima zagovaranja pristupa fokusiranog na žrtvu u predmetima trgovine djecom, Misija je pružila podršku naporima relevantnih organa vlasti koji su imali za cilj rješavanje rasprostranjenog problema prošnje djece na ulicama glavnog grada BiH. Ova aktivnost rezultirala je u izradi prvog Protokola u zemlji, koji precizno definira korake koje relevantni organi vlasti trebaju preduzeti u predmetima koji uključuju djecu žrtve krivičnih djela i drugih protuzakonitih aktivnosti. Protokol su potpisali predstavnici pet relevantnih ministarstava i sedam institucija Kantona Sarajevo 02. oktobra 2018. godine u prisustvu šefa Misije. Osim toga, Misija je pružila podršku organima vlasti Bosansko-podrinjskog kantona i opštinama Žepče, Maglaj i Zavidovići u njihovim naporima u izradi sličnih protokola.

Tokom izvještajnog perioda, zbog porasta prosjačenja djece te iskorištavanja djece putem interneta „Novi put“ je inicirao održavanje sastanka užeg RMT Mostar. Sastanku su pored udruženja „Novi put“ prisustvali predstavnic SIPA-e, CZR, tužilaštva HNK, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK, NVO Altruist, NVO Žene BiH, OSCE. Na sastanku je razgovarano o situaciji po pitanju trgovine ljudima u HNK, kao i novim pojavnim oblicima. Zaključeno je da je po pitanju trgovine ljudima, a pogotovo vrbovanja mladih putem interneta u 2018. godini situacija pogoršana u odnosu na prethodni period.

D.1.3 Provesti ciljne kampanje za opštu i stručnu javnost radi smanjenja predrasuda o problemima ugovorenih brakova, kućnog ropstva, prisilnog rada i prodaje djece i drugih netradicionalnih oblika trgovine ljudima.

(nosioc MS; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije, IO, NVO)

Udruženje „Novi put“ od septembra 2018. godine realizuje projekat pod nazivom „Prevencija rodno zasnovanog nasilja i osnaživanje potencijalnih žrtava“, kojeg finansira Ambasada SAD. S obzirom na porast broja žrtava trgovine ljudima u BiH, projektne aktivnosti su usmjerene na sprječavanje trgovine ljudima i rodno zasnovanog nasilja nad djevojkama i ženama na području HNK. Aktivnosti se također provode i u romskim zajednicama, s ciljem sprječavanja rodno zasnovanog nasilja i trgovine romskim djevojčicama i ženama u svrhu prisilnog prosjačenja, ranih brakova te seksualne i radne eksploatacije. Osim toga, cilj projekta je pružanje pomoći svim žrtvama trgovine ljudima i rodno-zasnovanog nasilja, kako bi se osnažile te zaštitile od daljnjeg iskorištavanja. Kontinuirane ulične kampanje usmjerene su na podizanje svijesti i senzibilizaciju javnosti u HNK o problemu trgovine ljudima, ali i prikupljanje informacija o trendovima u vezi s trgovinom ljudima i najnovijim metodama vrbovanja djevojaka i žena. Realizacija navedenih aktivnosti će doprinijeti smanjenju broj žrtava trgovine ljudima u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.

D.4. IZGRADNJA KAPACITETA INSTITUCIJA I ORGANIZACIJA UKLJUČENIH U POMOĆ I PODRŠKU ŽRTVAMA TRGOVINE LJUDIMA

U periodu od 17. do 19. decembra 2018. godine na Jahorini Državni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne imigracije u BiH održao je niz sastanaka sa predstavnicima ministarstava unutrašnjih poslova Federacije BiH, Kantona BiH, Republike Srpske i policije Brčko distrikta BiH. Tema pomenutih sastanaka bila je reorganizacije i rekonstrukcije regionalnih monitoring timova. Obzirom da regionalni monitoring timovi u svoj sastav uključuju predstavnike svih nivoa vlasti u BiH, vremenom su isti postali preglomazni, a samim tim i nefunkcionalni, te se ukazala potreba za otvaranjem razgovora sa predstavnicima svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini u pogledu reorganizacije i rekonstrukcije regionalnih monitoring timova.

Misija OSCE-a, zajedno sa Međunarodnom organizacijom za migracije, podržala je napore usmjerene ka ažuriranju smjernica za rad regionalnih monitoring timova za borbu protiv trgovine ljudima (RMT), formiranim u svrhu kreiranja dodatnih kapaciteta za unapređenje funkcionalnih veza između relevantnih domaćih institucija uključenih

u provođenje aktivnosti u vezi sa suzbijanjem i prevencijom trgovine ljudima. Ova aktivnost rezultirala je objavljivanjem ažuriranih smjernica za rad RMT-a.

U izvještajnom periodu u organizaciji Udruženja "Novi put" održana su dva predavanja za 70 studenata pedagogije Filozofskog fakulteta u Sarajevu s ciljem njihovog informisanja o najnovijim terndovima zlostavljanja djece. „Novi put“ je na području KS vršilo kontinuiranu distribuciju informativnih materijala koji su dizajnirani i štampani za potrebe projekta. Posebna pažnja je posvećena romskim naseljima na području KS s ciljem podizanja svijesti o trgovini ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja, dječijih brakova i dužničkim ropstvom.

D.6 UNAPRIJEDITI MEHANIZME ZAŠTITE DJECE I SPRJEČAVANJE NASILJA NAD DJECOM PUTEM INFORMACIONO-KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJA

D.6.3 Podizanje svijesti javnosti o problemu nasilja nad djecom putem informaciono komunikacijskih tehnologija

(nosioci MUPFBH, MUPRS, PBD; sarađuju sve nadležne institucije i ovlaštne organizacije IO, NVO)

MFS-EMMAUS je učestvovao u istraživanjima realizovanim od strane partnerskih organizacija, od kojih su neka: Procjena situacije djece migranata i izbjeglica, realiziranoj na zahtjev međunarodnih organizacija koje rade u sektoru dječijih prava u Bosni i Hercegovini; Evropska mapa pružalaca podrške i asistencije žrtvama trgovine ljudima u okviru EU projekta „SAFE!“ u koordinaciji Nizozemskog Centra za borbu protiv trgovine ljudima; Brza procjena obrazovnih potreba djece izbjeglica i migranata u Bosni i Hercegovini realizirana od UNICEF-a i Save the Children-a; MFS-EMMAUS je kao član ECPAT-a aktivno učestvovao u prikupljanju podataka i izradi ECPAT-ovog nacionalnog izvještaja o Seksualnoj eksploataciji djece u Bosni i Hercegovini. Izvještaj je preveden na bosanski/hrvatski/srpski jezik i publikovan u elektronskoj formi.

U okviru svojih materijalnih i tehničkih mogućnosti Ministarstvo inostranih poslova kadrovski ojačava konzularne urede u zemljama odredišta migracije.

MFS-EMMAUS je, u partnerstvu s UNICEF-om uz podršku Delegacije EU, tokom januara i februara 2018. godine realizirao završnu fazu projekta „Razvoj Smjernica za prevenciju nasilja nad djecom u BiH prilagođenih djeci“, u sklopu dugogodišnjeg programskog djelovanja Udruženja na zaštiti djece i mladih od svih oblika zlostavljanja i eksploatacije, te je:

- finalizirana offline aplikacija „Budi Cyber-detektiv!“ koja je dostupna na www.sigurnodijete.ba za korištenje u edukativne svrhe od strane profesionalaca iz obrazovanja, te drugih zainteresiranih;
- štampane publikacije i materijali: poster „Šta se dešava kada dođe do nasilja?“ posebno prilagođen djeci - u 1000 primjeraka i distribuiran je osnovnim i srednjim školama širom BiH; publikacija „Smjernice za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini“ namijenjene profesionalcima koji rade sa djecom – u 630 primjeraka, u dva izdanja; i slikovnica „Sve što treba da znaš o nasilju!“ namijenjena djeci uzrasta 6-11 godina – u 1000 primjeraka, u dva izdanja.

Dana 30.01.2018. godine, MFS-EMMAUS je održao i javnu promociju i predstavljanje navedenih aktivnosti i publikacija u Info centru Delegacije Evropske unije u Sarajevu kojoj je prisustvovalo preko pedeset (50) osoba: djece, predstavnika medija i partnerskih institucija i organizacija, i koja privukla značajnu pažnju medija i šire javnosti i usmjerio je na sprečavanje nasilja nad djecom u BiH.

U okviru aktivnosti uspostavljanja Centra za sigurni internet, izrađeni su i Priručnik za rad Hotline-a, u skladu sa standardima INHOPE-a, te Priručnik za rad Helpline-a. Također, MFS-EMMAUS je dana 09. novembar 2018. godine u Hotelu Sarajevo u Sarajevu realizirao Edukaciju za rad na Helpline-u. Edukaciji je prisustvovalo dvanaest osoba: osoblje MFS-EMMAUSA, kao i stručnjaci, partneri i suradnici odabrani iz MFS-EMMAUS-ovog registra stručnjaka i suradnika, uključeni u prevenciju i zaštitu djece na internetu.

MFS-EMMAUS je kao punopravni član nastavio djelovati u INHOPE asocijaciji, u okviru koje 45 Hotline-a iz više od 40 zemalja svijeta zajednički djeluju u cilju kreiranja sigurnijeg Interneta. Putem Hotline - SOS internet linije za prijavu neprimjerenog sadržaja dostupne na www.sigurnodijete.ba MFS-EMMAUS je od 2010. do kraja 2018. godine zabilježio preko 910 prijava neprimjerenih sadržaja i različitih oblika zloupotrebe djece posredstvom informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

U toku izvještajnog perioda Udruženje „Novi put“ postalo je član regionalne mreže #HOPEON koja ima za cilj borbu protiv trgovine ljudima i zlostavljanja djece. U okviru #HOPEON kampanje urađen je video spot koji ilustrira sve oblike trgovine ljudima.

U okviru aktivnosti koje je finansirala Trag/Oak fondacija, udruženje „Novi put“ je organizovalo 30 predavanja za najmanje oko 700 učenika i nastavnika osnovnih i srednjih škola iz kantona Sarajeva, Hercegovine Neretve i Zapadne Hercegovine s ciljem podizanje svijesti javnosti o problemu nasilja nad djecom putem informaciono komunikacijskih tehnologija.

STRATEŠKI CILJ E

OJAČATI PARTNERSTVO I SARADNJU IZMEĐU AKTERA UKLJUČENIH U SUPROSTAVLJANJE TRGOVINI LJUDIMA

E.1. DODATNO RAZVITI PRAVNI OKVIR ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

E.1.1 Povećati broj dvostranih sporazuma o pravosudnoj/policijskoj saradnji sa zemljama porijekla/odredišta žrtava/trgovaca povezanih sa krivičnim djelima koja se istražuju/gone u Bosni i Hercegovini i razmotriti postojeće kao i zaključivanje dodatnih instrumenata neobavezujuće naravi sa odgovarajućim institucijama uključenim u borbu protiv trgovine ljudima, posebno Transnacionalnog referalnog mehanizma.

(nosioci MS, MPRBIH; sarađuju FMUP, RMUP, PBD, DKPT, SIPA, GP, KMUP)

Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima omogućava se pružanje svih oblika međunarodne pravne pomoći u vezi sa transnacionalnim organizovanim kriminalom, uključujući i trgovinu ljudima. Mogućnost razmjene ovih podataka obezbjeđena je i kroz INERPOL.

E.2. INTENZIVIRATI MEĐUNARODNE KONTAKTE I SARADNJU

Unapređenjem odgovora BiH na trgovinu ljudima u 2018. godini, Misija OSCE je nastavila pomagati BiH u unapređenju odgovora na trgovinu ljudima. S tim u vezi, Misija je finansirala učešće Državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne imigracije (Državni koordinator), kao i jednog predstavnika civilnog društva, na 18. konferenciji Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima u Beču, u organizaciji Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima. Na konferenciji su učestvovali međunarodno priznati stručnjaci i praktičari ispred domaćih organa vlasti, međunarodnih organizacija protiv trgovine ljudima, kao i o modalitetima za inkluzivnija partnerstva na različitim nivoima. Nadalje, Misija je pružila pomoć Uredu specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima u pronalaženju odgovarajuće osobe koja bi govorila o ulozi vjerskih organizacija u borbi protiv trgovine ljudima uopšte i u kontekstu BiH. Na prijedlog Misije, ravnatelj Caritasa u BiH, je upoznao učesnike o radu Caritasa u oblasti borbe protiv trgovine ljudima u BiH, sa posebnim naglaskom na obuku vjerskih učitelja na temu borbe protiv i civilnog društva. Na plenarnim panelima učesnici su razgovarali o različitim mehanizmima za saradnju u borbi protiv trgovine ljudima. Naime, Caritas je obukom o borbi protiv trgovine ljudima obuhvatio 150 vjerskih učitelja koji rade u 200 škola. Osim toga, Misija je objavila i ažurirani Modul za obuku za sudije i tužioce, a za policiju tuzlanskog kantona obezbijedila je praktično pomagalo – brošuru sa kratkim opisom elemenata krivičnog djela i indikatore trgovine ljudima – u svrhu jačanja njihovih kapaciteta u smislu identifikovanja žrtava trgovine ljudima i provođenja istrage u predmetima trgovine ljudima.

E.2.2 Unaprijediti učešće institucija iz Bosne i Hercegovine u međunarodnim forumima o borbi protiv trgovine.

(nosioci MS, MPRBIH; sarađuju FMUP, RMUP, PBD, KMUP, FMPP, RMPR, PKBD)

U mjesecu martu 2018. godine predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima je učestvovao na radionici u Skoplju. Radionica je organizovana od strane Misije OSCE. Misija OSCE je zajedno sa specijalnim predstavnikom i koordinatorom za borbu protiv trgovine ljudima, Uredom OSCE-a u Albaniji, Misijama OSCE-a na Kosovu, u Crnoj Gori, Srbiji i Skoplju, organizirala regionalnu radionicu posvećenu rješavanju problema u identifikiranju žrtava trgovine ljudima u miješanim migracijskim tokovima. Na ovoj radionici okupili su se pojedinci čije profesionalne dužnosti zahtijevaju svakodnevni kontakt sa ljudima u pokretu u kontekstu postojeće migrantske i izbjegličke krize u regionu. Održana je diskusija na temu načina realizovanja preporuka iz izvještaja Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima pod nazivom „Od prihvata do priznavanja: identifikovanje i zaštita žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima – Usredsređenost na objekte za prvu identifikaciju i prihvata izbjeglica i migranata u regionu OSCE-a“. Ova je radionica bila prva u nizu od tri OSCE-ove radionice (druge dvije održane su u Grčkoj u junu i u Italiji u septembru 2018. godine), organizovane s ciljem izrade jedinstvenih smjernica za identifikaciju žrtava trgovine ljudima među migrantima i izbjeglicama u zemljama članicama OSCE-a.

Kao i prethodnih godina MFS-EMMAUS učestvovao je u realizaciji Stručnog savjetovanja tužilaca u Bosni i Hercegovini, u organizaciji Udruženja tužilaca FBiH, uz podršku Centara za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH i Republike Srpske, USAID-a, Misije OSCE u BiH, UNICEF-a i IOM-a, u Neumu u periodu 01-03. oktobar 2018. godine. Savjetovanje je ugostilo preko 150 sudija i tužila iz pravosudnih institucija iz BiH, kao i gostiju iz Hrvatske, Srbije, Slovenije i Crne Gore. MFS-EMMAUS je, u suradnji i koordinaciji sa Misijom OSCE-a realizirao izlaganje na temu Trgovina ljudima, te u sklopu pomenutog savjetovanja, prezentirao i rad na sprečavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u BiH.

Predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH, Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima aktivno su učestvovali na transnacionalnoj radionici „Poboljšanje kapaciteta i saradnje u rješavanju problema trgovine ljudima u vidu zloupotrebe internet tehnologija u jugoistočnoj Europi“ koja se odražala u Sofiji, Bugarska u mjesecu oktobru 2018. godine. Radionica je okupila učesnike država porijekla, tranzita i destinacije trgovine ljudima iz šireg regiona jugoistočne Evrope (SEE) i Evropske unije (EU). Na radionici su se razmatrali trenutni izazovi u rješavanju zloupotrebe internetskih tehnologija u kontekstu trgovine ljudima, razmjenili su se primjeri dobrih praksi u otkrivanju počinioca trgovine ljudima, zatim korištenje paralelnih i zajedničkih istraga u cilju jačanja prekogranične saradnje, posebno korištenjem digitalne forenzike, elektronskih dokaza, razmjene iskustava o novim trendovima u regrutovanju žrtava trgovine ljudima putem internet tehnologije kao i zaštitu žrtava trgovine ljudima putem pristupa istraživanju i krivičnom gonjenju usmjerenim na žrtve. Cilj radionice je bio da podigne svijest o problemu povezanosti trgovine ljudima i zloupotrebe digitalnih tehnologija i da iznese konkretne akcije za buduće angažovanje na regionalnom, subregionalnom ili bilateralnom nivou, uključujući i regionalne i međunarodne organizacije, privatni sektor i akademske zajednice.

Misija OSCE-a je finansirala učešće Državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne imigracije (Državni koordinator), kao i jednog predstavnika civilnog društva, na 18. konferenciji Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima u Beču, u organizaciji Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima. Na konferenciji su učestvovali međunarodno priznati stručnjaci i praktičari ispred domaćih organa vlasti, međunarodnih organizacija protiv trgovine ljudima, kao i o modalitetima za inkluzivnija partnerstva na različitim nivoima.

U aprilu, 26 2018., u Budvi, je održan drugi Regionalni koordinacioni sastanak nacionalnih koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima koji je od strane učesnika ocjenjen kao odličan način za razmjenu informacija među koordinatorima i službenicima TIP-a koji predstavljaju šest zemalja Zapadnog Balkana i za razmjenu informacija o trendovima TIP-a, čime će im se omogućiti da razgovaraju o tekućim promjenama u migracijskoj situaciji u zapadnim zemljama Balkan, a u okviru njihovog rada u borbi protiv trgovine ljudima i sposobnost za regionalni odgovor.

Predstavnici Udruženja „Novi put“ prisustvovali su sastanku Platforme NVO-a, Međunarodnom stručnom sastanku Platforme i treningu o ranom prepoznavanju, zaštiti i sigurnom povratku žrtava trgovine ljudima koji je održan u Sofiji, u Bugarskoj u oktobru 2018. godine.

Nastojanja osoblja Udruženja „Novi put“ da spriječe i suzbiju trgovinu ljudima i unaprijede osnovna prava i stvore pravednije i inkluzivnije društvo prepoznata su u svjetskim okvirima. Predstavnica Udruženja je učestvovala na Svjetskom samitu ljudskih prava koji je održan u Parizu u oktobru 2018. godine.

Predstavnica Udruženja je učestvovala na Trust konferenciji u Londonu koju je organizovala Thomson Reuters Foundation u novembru 2018. godine.

E.3. DODATNO RAZVITI PARNTERSTVO I SARADNJU NADLEŽNIH INSTITUCIJA I OVLAŠTENIH ORGANIZACIJA UNUTAR BOSNE I HERCEGOVINE

Na inicijativu Ministarstva bezbjednosti BiH, Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima u mjesecu decembru 2018. godine na Jahorini održan je Referalni sastanak između Državnog kordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i međunarodnih i nevladinih organizacija koje su nagažovane na polju borbe protiv trgovine ljudima. Na sastanku su razmjenjene informacije o projektima koji su vođeni u toku 2018. godine, te se razgovaralo o planiranim aktivnostima na polju borbe protiv trgovine ljudima u 2019. godini. Također je u godišnji plan i program rada Ministarstva sigurnosti BiH uvrštena obaveza održavanja referalnih sastanaka najmanje jednom godišnje, a po potrebi i više puta.

Polazeći od naprijed navedenog predlaže se Savjetu ministara Bosne i Hercegovine da nakon razmatranja Izvještaja o stanju u oblasti trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini za 2018. godinu donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o stanju u oblasti trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini za 2018. godinu.

ANEX 1

PROVOĐENJE AKCIONOG PLANA SUPROTSTAVLJANJA TRGOVINI LJUDIMA U BOSNI I HERCEGOVINI 2016-2019

U mjesecu oktobru 2016. godine Ministar bezbjednosti BiH donio je Odluku o imenovanju Monitoring tima za provođenje kontinuiranog procesa praćenja i evaluacije provedbe Akcionog plana suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2016-2019. Monitoring tim čine po jedan predstavnik, i to: Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstva civilnih poslova BiH, Ministarstva pravde BiH, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije BiH, Vlade Brčko distrikta, predstavnik organizacija civilnog društva i dva predstavnika Ministarstva bezbjednosti.

Zadatak Monitoring tima je da preduzme sve mjere i aktivnosti koje će osigurati: provođenje kontinuiranog procesa praćenja i evaluacije svih aktivnosti predviđenih Akcionim planom; po potrebi, a na osnovu relevantnih pokazatelja, predlaganje izmjena i dopuna Akcionog plana; predlaganje mjera koje će doprinjeti da se sve aktivnosti provedbe Akcionog plana odvijaju prema prihvatljivim međunarodnim pravnim i profesionalnim standardima; organizovanje održivog sistema podrške u tretiranju problematike trgovine ljudima u BiH, osiguran kroz različite sistemski usmjerene aktivnosti od kojih su najvažnije: unapređenje institucionalnih okvira i koordinacije, izgradnja kapaciteta i osiguranje potrebnih finansijskih sredstava.

U trećem izvještaju Monitoring tima za praćenje i evaluaciju Akcionog plana suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2016-2019, obuhvaćen je period od januara 2018. godine do decembra 2018. godine. Monitoring planom u pomenutom referentnom periodu obuhvaćeno je svih pet ciljeva i u svakom od njih bilo je planiranih mjera i pripadajući aktivnosti u manjoj ili većoj mjeri za realizaciju. U ovom referentnom intervalu na koji se odnosi i sam monitoring, planirano je bilo realizovati 80 aktivnost.

Kada je u pitanju struktura odnosa planiranog i realizovanog uzorka institucija koje su bile obuhvaćene trećom fazom monitoringa, može se konstatovati da se radi o veoma visokom procentu poslatih odgovora (oko 80%). Unutar planiranog uzorka u Federaciji BiH, u pravilu 80% institucija je poslalo svoje odgovore. U uzorku Republike Srpske 80% institucija je poslalo svoje odgovore, dok je u Brčko distriktu BiH odgovorilo 90% planiranog uzorka.

U samoj strukturi odgovora, može se primjetiti da je u Federaciji BiH izostao odgovor **Ministarstva pravde i Ministarstva zdravstva**. S druge strane, u Republici Srpskoj izostao je odgovor **tužilaštva i Ministarstva pravde**, a u Brčko distriktu BiH izostao je odgovor **policije**.

Od 80 aktivnosti koliko ih je bilo planirano da se realizuju u 2018. godini, 63 aktivnosti su realizovane u potpunosti, 12 aktivnosti je realizovano djelimično i 5 aktivnosti nije realizovano u izvještajnom preiodu.

U nastavku je prikazan tabelarni pregled plana realizacije pojedinih strateških aktivnosti za pomenuti referentni period, uz korištenje matrice Akcionog plana koja se nalazi u prilogu ovog Izvještaja:

STRATEŠKI CILJ A UNAPRIJEĐENJE SISTEMA PODRŠKE ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	A.2.2.			I	
2.	A.2.3.			I	
3.	A.3.3.				J
4.	A.3.4.				J
5.	A.3.5.				J
6.	A.4.1.			I	
7.	A.4.2.			I	
8.	A.4.4.				J
9.	A.5.2.				J
10.	A.6.3.				J
STRATEŠKI CILJ B EFIKASNO KRIVIČNO GONJENJE TRGOVINE LJUDIMA I POVEZANIH ZLOČINA					
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	B.1.2				J
2.	B.1.3.				J
3.	B.1.4.				J
4.	B.2.1.				J
5.	B.2.3.				J
6.	B.2.4.				J
7.	B.2.5.				J
8.	B.2.6.				J
9.	B.2.7.				J
10.	B.2.8.			I	
11.	B.3.2.			I	
12.	B.3.3.				J
13.	B.3.7.			I	
14.	B.4.1.				J
15.	B.4.2.				J

16.	B.4.3.				J
17.	B.4.4.		•		
18.	B.5.1.				J
19.	B.5.2.			I	
20.	B.5.3.				J
21.	B.5.4.				J
STRATEŠKI CILJ C PREVENCIJA TRGOVINE LJUDIMA SMANJENJEM RIZIKA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	C.1.1.			I	
2.	C.1.2.		•		
3.	C.1.3.		•		
4.	C.1.4.			I	
5.	C.2.2.				J
6.	C.2.4.			I	
7.	C.2.5.		•		
8.	C.2.6.			I	
9.	C.3.1.				J
10.	C.3.2.				J
11.	C.3.3.				J
12.	C.4.1.				J
13.	C.4.2.		•		
14.	C.4.3.				J
15.	C.4.4.				J
16.	C.5.1.				J
17.	C.5.2				J
STRATEŠKI CILJ D EFIKASNA ZAŠTITA I POMOĆ ŽRTVAMA TRGOVINE LJUDIMA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	D.1.1				J
2.	D.1.2.				J
3.	D.1.3				J
4.	D.1.5.				J
5.	D.3.1				J
6.	D.3.2.				J
7.	D.3.3.				J
8.	D.3.4.				J
9.	D.3.5.				J
10.	D.3.6.				J
11.	D.4.1.				J

12.	D.4.2.				↓
13.	D.4.3				↓
14.	D.4.4				↓
15.	D.4.5.				↓
16.	D.5.1.				↓
17.	D.5.2.				↓
18.	D.5.3				↓
19.	D.6.1.				↓
20.	D.6.2				↓
21.	D.6.3.				↓
STRATEŠKI CILJ E OJAČAVANJE PARTNERSTVA I SARADNJE IZMEĐU AKTERA UKLJUČENIH U SUPROSTAVLJENJE TRGOVINI LJUDIMA		STEPEN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA			
R.br.	Strateška aktivnost	Nezapočeto	Nerealizovano	Djelimično realizovano	Realizovano
1.	E.1.1.				↓
2.	E.2.1.				↓
3.	E.2.2.				↓
4.	E.2.3				↓
5.	E.2.4.				↓
6.	E.2.5				↓
7.	E.2.6				↓
8.	E.3.1				↓
9.	E.3.2.				↓
10.	E.3.3				↓
11.	E.4.3				↓

ANEX 2

IZVJEŠTAJI ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠVA I MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

MEĐUNARODNI FORUM SOLIDARNOSTI – EMMAUS (MFS-EMMAUS)

U 2018. godini organizacija MFS-EMMAUS nastavila je djelovati u borbi protiv trgovine ljudima, te je sproveden niz aktivnosti koje su u skladu sa strateškim ciljevima i mjerama Akcionog plana suprostavljanja trgovini ljudima 2016-2019.

1. Smještaj i zbrinjavanje žrtava trgovine ljudima u BiH

Jedna od primarnih aktivnosti je smještaj i zbrinjavanje žrtava trgovine ljudima u BiH, koja se realizira u skladu sa mjerama: B5. *Adekvatno zaštititi žrtve trgovine ljudima u toku istrage i krivičnog gonjenja u predmetima trgovine ljudima, posebno djecu žrtve*; te D3. *Unaprijediti obim i kvalitet pomoći i podrške za žrtve trgovine ljudima i osobe pod rizikom da postanu žrtve*. Aktivnosti realizirane u sklopu ovog projekta se sastoje iz asistencije žrtvama u skloništu, kao i svih pratećih aktivnosti koje se odnose na identifikaciju žrtava, analizu individualnih potreba, reguliranje neophodne dokumentacije za legalan boravak, odnosno dokumentacije za asistenciju žrtvama BiH državljanima, kao i sve prateće aktivnosti na rehabilitaciji, repatrijaciji i resocijalizaciji žrtava. Tokom 2018. godine, u sklopu projekta

asistirano je ukupno sedam (7) potencijalnih žrtava trgovine ljudima, od čega šest (6) BiH državljanin/ki i jedan (1) strani državljanin: od šest (6) BiH državljanin, tri (3) su malodobne osobe, te tri (3) punodobne, dok je jedna (1) žrtva strani državljanin malodobna osoba. Smještaj i kvalitet usluga su pruženi u skladu sa Europskim standardima kvalitete i certifikatom ISO 9001:2015, koji MFS-EMMAUS posjeduje od oktobra 2008. godine i koji osigurava garanciju kvalitete pruženih usluga svim ugroženim kategorijama, među kojima su i žrtve trgovine ljudima. MFS-EMMAUS je recertificirao pomenuti standard tokom 2017. godine. Također, tokom 2018. godine MFS Ured Sarajevo uspješno je aplicirao za dodjelu sredstava kod resornih ministarstava za pomenute aktivnosti, te su kao rezultat višegodišnje uspješne suradnje potpisani: Protokol o saradnji i osiguranju smještaja za strance žrtve trgovine ljudima u BiH sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Sarajevo, dana 24. avgust 2018. godine; Ugovor o saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, dana 05. oktobar 2018. godine.

Do kraja 2018. godine MFS-EMMAUS je posredstvom ovog projekta osigurao smještaj i podršku za 289 žrtava trgovine ljudima, od čega 188 stranih i 101 BiH državljanin. Od ukupnog broja asistiranih osoba, 87 čine djeca – malodobne osobe, od čega je 72 BiH državljanin. MFS-EMMAUS nastavio je angažman kao pridruženi član Udarne grupe u borbi protiv trgovine ljudima u BiH, kao jedine nevladine organizacije kojoj je ukazano ovo povjerenje u BiH i svijetu; te u radu Regionalnih monitornih timova Banja Luka, Mostar, Sarajevo i Tuzla.

2. Edukacija i izgradnja kapaciteta na polju sprečavanja trgovine ljudima u BiH

Tokom implementacije treće faze projekta „Balkans ACT Now!“ u suradnji sa partnerskim organizacijama iz regije MFS-EMMAUS učestvovao je u realizaciji dvije radionice za predstavnike partnerskih organizacija: 25 – 27. mart 2018. godine u Tirani, Albanija i 30. oktobar – 01. novembar 2018. godine u Sarajevu, BiH u cilju izgradnje kapaciteta organizacija civilnog društva u oblasti objektivnog i odgovornog praćenja kvaliteta usluga pomoći i zaštite žrtava trgovine ljudima i jačanja saradnje sa institucijama.

U okviru aktivnosti Resursnog centra za prevenciju trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije (EURC-a) realizovane su edukacije na temu sprečavanja trgovine ljudima za predstavnike EMMAUS Kolektiva za trgovinu ljudima i ilegalne migracije u Banja Luci, 04. maja 2018. godine, te u periodu 20-22. juni 2018. godine u Sarajevu, Doboj Istoku i Osijeku, Republika Hrvatska. Učesnici edukacija su bili predstavnici EMMAUS zajednica iz BiH, Hrvatske, Francuske, Italije, Njemačke, Rumunije i Velike Britanije. Finalizirana su i tri seta trening materijala „Trgovina ljudima“ na engleskom jeziku koji će biti distribuirani u elektronskoj formi zainteresiranim akterima širom Europe, te dostupni na web portalu EURC-a www.eurcenter.net.

Udruženje je tokom 2018. godine podržalo realizaciju značajnog broja edukativnih aktivnosti partnerskih institucija i organizacija, te su predstavnici Udruženja kao predavači na temu trgovine ljudima učestvovali na više od 15 konferencija, seminara i edukacija, od kojih kao posebno značajne treba izdvojiti regionalne skupove na temu trgovine ljudima organizaciji OSCE-a, OPDAT-a, IOM-a, UNODC-a, te Validacijsku radionicu o novim oblicima trgovine ljudima i korištenja unapređenih Smjernica o tretmanu žrtava trgovine ljudima u kontekstu migracija, organiziranoj od Ministarstva sigurnosti BiH u periodu 21-22. juni 2018. godine u Sarajevu.

Navedene aktivnosti doprinose realizaciji sljedećih mjera Akcionog plana: A.5. *Provoditi kontinuirani procesa praćenja i evaluacije provedbe Akcionog plana i stanja trgovine ljudima*; B.1. *Oснаžiti razumjevanje trgovine ljudima i standarde dokazivanja radi ujednačavanja kvalifikovanja krivičnih djela vezanih za trgovinu*; D.2. *Unaprijediti pravni i regulativni okvir za pomoć i podršku žrtvama trgovine ljudima i osigurati njihovu efikasnu provedbu*; E.1. *Dodatno razviti pravni okvir za međunarodnu saradnju*; te E.2. *Intenzivirati međunarodne kontakte i saradnju*.

Kao i prethodnih godina MFS-EMMAUS učestvovao je u realizaciji Stručnog savjetovanja tužilaca u Bosni i Hercegovini, u organizaciji Udruženja tužilaca FBiH, uz podršku Centara za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH i Republike Srpske, USAID-a, Misije OSCE u BiH, UNICEF-a i IOM-a, u Neumu u periodu 01-03. oktobar 2018. godine. Savjetovanje je ugostilo preko 150 sudija i tužioca iz pravosudnih institucija iz BiH, kao i gostiju iz Hrvatske, Srbije, Slovenije i Crne Gore. MFS-EMMAUS je, u suradnji i koordinaciji sa Misijom OSCE-a realizirao izlaganje na temu Trgovina ljudima, te u sklopu pomenutog savjetovanja, prezentirao i rad na sprečavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u BiH. Ova aktivnost se odnosi na mjeru A.1. Akcionog plana Unaprijediti pravni i regulativni okvir za suprostavljanje trgovini ljudima.

3. Smještaj i zbrinjavanje ilegalnih migranata u BiH

Aktivnosti doprinose realizaciji mjere Akcionog plana D3. *Unaprijediti obim i kvalitet pomoći i podrške za žrtve trgovine ljudima i osobe pod rizikom da postanu žrtve*. Na osnovu Ugovora o suradnji i osiguranju smještaja i zbrinjavanja određenih kategorija ilegalnih migranata: porodica u ilegalnom boravku, djece u pratnji jednog roditelja i maloljetnih osoba bez pratnje, kao i osoba sa blažim mentalnim invaliditetom koji je MFS-EMMAUS potpisao 2009. godine sa Službom za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine i tokom 2018. godine Udruženje je nastavilo pružati

asistenciju ilegalnim migrantima. Usluge koje se pružaju ilegalnim migrantima su slične uslugama za žrtve trgovine ljudima, ali se bitno razlikuju procedure smještaja i neophodna dokumentacija. Tokom 2018. godine, u sklopu ovog projekta zbrinuto je dvanaest (12) ilegalnih migranata, od kojih je osam (8) malodobnih ilegalnih migranata, u suradnji sa nadležnim Terenskim centrom Službe za poslove sa strancima, a na osnovu rješenja istog. Općenito, do kraja 2018. godine pomenute usluge su pružene za sedamdeset (70) ilegalnih migranata, od čega su pedeset i devet (59) malodobne osobe. Uposlenici MFS-EMMAUS Ureda u Sarajevu realizirali su i suradnju i podršku Fonda otvoreno društvo Soroš u realizaciji dva projekta vezana za podršku migrantima i izbjeglicama.

4. Smještaj i zbrinjavanje ranjivih kategorija tražilaca azila u BiH

Realizira se u skladu sa mjerom D3. *Unaprijediti obim i kvalitet pomoći i podrške za žrtve trgovine ljudima i osobe pod rizikom da postanu žrtve*. Kao odgovor na pojačane migrantske tokove kroz Bosnu i Hercegovinu tokom 2018. godine, te angažman na podršci državnim institucijama da adekvatno odgovore na migrantsku krizu u BiH, MFS-EMMAUS je intenzivirao djelovanje u oblasti podrške ranjivim kategorijama tražilaca azila, posebno maloljetnika bez pratnje, te je intenzivirana i saradnja i koordinacija sa državnim institucijama kao i međunarodnim partnerskim organizacijama u ovoj oblasti. Stručan i profesionalan angažman MFS-a je prepoznat od strane većine nadležnih institucija, što je rezultiralo potpisivanjem Protokola za smještaj ranjivih kategorija tražilaca azila u Prihvatni centar MFS-EMMAUS-a, sa Ministarstvom sigurnosti BiH i UNHCR-om (Visoki komesarijat UN-a za izbjeglice) dana 24. maj 2018. godine. Također, razvijena je i saradnja sa Fondacijom Bosanskohercegovačka inicijativa žena (BHWI) putem Ugovora o suradnji za smještaj ranjivih kategorija tražilaca azila, uz finansijsku podršku UNHCR-a. Usluge koje se pružaju ranjivim kategorijama tražilaca azila (porodice sa djecom, djeca u pratnji jednog ili oba roditelja, malodobna lica/djeca bez pratnje, trudnice, dojilje) su smještaj sa obezbjeđenom hranom, higijenskim potrepštinama, odjevnim predmetima te primarna zdravstvena zaštita tokom boravka u Centru. Također procedure smještaja se znatno razlikuju od procedura smještaja ilegalnih migranata, te je skladno tome izrađena posebna dokumentacija koja se upotrebljava za smještaj ove kategorije. Tokom 2018. godine, zbrinut je sedamdeset i jedan (71) tražilac azila, od kojih je trideset (30) punodobnih, te četrdeset i jedna (41) malodobna osoba.

5. Prevencija zloupotrebe djece u digitalnom okruženju

U cilju zaštite djece od zloupotrebe u digitalnom okruženju, MFS-EMMAUS je, uz podršku Ministarstva sigurnosti BiH/Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima, u 2018. godini započeo realizaciju trogodišnje inicijative uz podršku Fonda za globalno partnerstvo (eng. Global Partnership Fund) pod nazivom "Zaustaviti nasilje nad djecom: Prevencija i rad na sprečavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini", kao član BiH konzorcijuma za zaštitu djece, koji uz MFS-EMMAUS čine UNICEF BiH i Save the Children. Svrha inicijative je prevencija nasilja nad djecom u digitalnom okruženju kroz podršku vlastima, institucijama i profesionalcima u BiH da unaprijede postojeće i razviju nove mehanizme rada. U okviru navedene inicijative MFS-EMMAUS je intenzivirao rad na uspostavljanju Centra za sigurni internet u Bosni i Hercegovini sa novom, inovativnom i unapređenom web platformom www.sigurnodijete.ba. Centar za sigurni internet (SIC) čine: Informativni centar koji nudi korisne resurse za različite uzrasne skupine djece, te roditelje i profesionalce iz oblasti obrazovanja; Hotline za prijavu neprimjerenih sadržaja online; i Helpline - besplatna savjetodavna telefonska linija za podršku žrtvama i svim građanima u cilju pružanja savjeta i podrške djeci, omladini i roditeljima kako da postupaju sa štetnim sadržajima, kontaktima i postupcima online. Najnovije aktivnosti doprinosu su jačanju postojećeg sistema dječije zaštite u BiH, u cilju adekvatnog odgovora na sve poznate oblike nasilja, eksploatacije i zanemarivanja djece.

U okviru aktivnosti uspostavljanja Centra za sigurni internet, izrađeni su i Priručnik za rad Hotline-a, u skladu sa standardima INHOPE-a, te Priručnik za rad Helpline-a. Također, MFS-EMMAUS je dana 09. novembar 2018. godine u Hotelu Sarajevo u Sarajevu realizirao Edukaciju za rad na Helpline-u. Edukaciji je prisustvovalo dvanaest osoba: osoblje MFS-EMMAUSA, kao i stručnjaci, partneri i suradnici odabrani iz MFS-EMMAUS-ovog registra stručnjaka i suradnika, uključeni u prevenciju i zaštitu djece na internetu.

MFS-EMMAUS je kao punopravni član nastavio djelovati u INHOPE asocijaciji, u okviru koje 45 Hotline-a iz više od 40 zemalja svijeta zajednički djeluju u cilju kreiranja sigurnijeg Interneta. Putem Hotline - SOS internet linije za prijavu neprimjerenog sadržaja dostupne na www.sigurnodijete.ba MFS-EMMAUS je od 2010. do kraja 2018. godine zabilježio preko 910 prijava neprimjerenih sadržaja i različitih oblika zloupotrebe djece posredstvom informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Dan sigurnijeg interneta 2018. godine je obilježen 06. februara pod sloganom „Stvaraj, poštuj i poveži se: Bolji internet počinje s tobom!“ na inicijativu MFS-EMMAUS-a i u suradnji sa SID Komitetom BiH. MFS-EMMAUS je

obilježavanje Dana sigurnijeg interneta realizirao petu godinu zaredom u suradnji sa Centrom za sigurniji internet Hrvatska - Centar za nestalu i zlostavljano djecu (CNZD) Osijek, kroz online takmičenje za učenike osnovnih i srednjih škola, na temu sigurnosti na internetu. U takmičenju je učestvovalo više od 17,400 učenika iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, koji su pristupili kvizu više od 44,600 puta. Broj pristupa kvizu u odnosu na 2017. godinu porastao za 1,5 puta, odnosno za 15,600 pristupa više (2017. zabilježena su 28,982 pristupa), a u odnosu na 2014. godinu kada je takmičenje prvi put realizirano, broj se uvećao čak za 7,5 puta. Svečano proglašenje pobjednika takmičenja organiziranog za Dan sigurnijeg interneta i dodjela nagrada održano je 20. februara 2018. godine u Osnovnoj školi „Kulin Ban“ u Visokom.

U okviru projekta „Prevencija zloupotrebe djece u digitalnom okruženju“, uz podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, tokom novembra 2018. godine realizirane su dvije radionice za predstavnike vijeća roditelja kako slijedi: u hotelu Bristol u Mostaru, za sedamnaest predstavnika škola i školskih vijeća roditelja, te Pedagoškog zavoda; i u hotelu Opal Exclusive u Bihaću, za osamnaest predstavnika škola i školskih vijeća roditelja, te predstavnike Pedagoškog zavoda, Kantonalnog suda Bihać, OSCE-a, RTV Unsko-sanskog kantona.

Ove aktivnosti primarno doprinose realizaciji mjere D.6 Akcionog plana Unaprijediti mehanizme zaštite djece i sprječavanje nasilja nad djecom putem informaciono-komunikacijskih tehnologija, ali također i mjerom D.1. Unaprijediti mehanizme za identifikaciju žrtava trgovine ljudima i osoba pod rizikom da postanu žrtve trgovine ljudima i njihovog upućivanja na mehanizme za pomoć i podršku.

6. Sprečavanje nasilja nad djecom u BiH

MFS-EMMAUS je, u partnerstvu s UNICEF-om uz podršku Delegacije EU, tokom januara i februara 2018. godine realizirao završnu fazu projekta „Razvoj Smjernica za prevenciju nasilja nad djecom u BiH prilagođenih djeci“, u sklopu dugogodišnjeg programskog djelovanja Udruženja na zaštitu djece i mladih od svih oblika zlostavljanja i eksploatacije, te je: finalizirana offline aplikacija „Budi Cyber-detektiv!“ koja je dostupna na www.sigurnodijete.ba za korištenje u edukativne svrhe od strane profesionalaca iz obrazovanja, te drugih zainteresiranih; štampane publikacije i materijali: poster „Šta se dešava kada dođe do nasilja?“ posebno prilagođen djeci - u 1000 primjeraka i distribuiran je osnovnim i srednjim školama širom BiH; publikacija „Smjernice za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u digitalnom okruženju u Bosni i Hercegovini“ namijenjene profesionalcima koji rade sa djecom – u 630 primjeraka, u dva izdanja; i slikovnica „Sve što treba da znaš o nasilju!“ namijenjena djeci uzrasta 6-11 godina – u 1000 primjeraka, u dva izdanja.

Dana 30.01.2018. godine, MFS-EMMAUS je održao i javnu promociju i predstavljanje navedenih aktivnosti i publikacija u Info centru Delegacije Europske unije u Sarajevu kojoj je prisustvovalo preko pedeset (50) osoba: djece, predstavnika medija i partnerskih institucija i organizacija, i koja privukla značajnu pažnju medija i šire javnosti i usmjerio je na sprečavanje nasilja nad djecom u BiH.

Realizacija navedenih aktivnosti doprinos su jačanju postojećeg sistema dječije zaštite u BiH, u cilju adekvatnog odgovora na sve poznate oblike nasilja, eksploatacije i zanemarivanja djece; te realizaciji mjera Akcionog plana D.6 Unaprijediti mehanizme zaštite djece i sprječavanje nasilja nad djecom putem informaciono-komunikacijskih tehnologija i D.1. Unaprijediti mehanizme za identifikaciju žrtava trgovine ljudima i osoba pod rizikom da postanu žrtve trgovine ljudima i njihovog upućivanja na mehanizme za pomoć i podršku.

7. Podizanje svijesti i prevencija trgovine ljudima u BiH

U cilju prevencije i podizanja svijesti javnosti, te šire pokrivenosti i dostupnosti svim ciljnim skupinama MFS-EMMAUS realizirao je tokom 2018. godine različite informativne i promotivne aktivnosti: realizovan je značajan broj edukativnih aktivnosti, kao i gostovanja u bosanskohercegovačkim i regionalnim medijima, te su distribuirani i promovisani ranije razvijeni informativni materijali. MFS-EMMAUS je učestvovao u obilježavanju Europskog dana borbe protiv trgovine ljudima (18.10.2018. godine) te je realizirano izlaganje predstavnice Ureda Sarajevo na press konferenciji organiziranoj povodom obilježavanja ovog dana od strane Ministarstva sigurnosti BiH, IOM-a i mreže Ring, dana 18. oktobar 2018. godine u zgradi UN u Sarajevu. Također, aktivnosti MFS-EMMAUS-a prezentirane su istog dana na javnoj tribini organiziranoj povodom obilježavanja 18. oktobra od strane Policije Brčko distrikta BiH, u Domu kulture u Brčkom. U suradnji sa partnerima iz nevladinog sektora aktivnim u ovoj oblasti realizirane su i aktivnosti podizanja svijesti javnosti o problemu trgovine ljudima, putem distribucije promotivnog postera specijalno kreiranog za obilježavanje ovog Dana.

U okviru aktivnosti Europskog resursnog centra za prevenciju trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije, MFS-EMMAUS je nastavio pružati korisne i ažurne informacije svim zainteresiranim akterima putem web portala za prevenciju trgovine ljudima www.eurcenter.net. Kao dio aktivnosti Resursnog centra, elektronska biblioteka dopunjena je novim sadržajima, istraživanjima i publikacijama. Također, kontinuirano su promovisane i ažurirane

novim promotivnim materijalima stranice: web www.sigurnodijete.ba, www.eurcenter.net, www.mfs-emmaus.ba; kao i Facebook i Twitter stranica Sigurno dijete, te Facebook stranica EURC-a.

8. Istraživanja i publikacije

Pred učešća u istraživanjima realizovanim od strane partnerskih organizacija, od kojih izdvajamo slijedeće: Procjena situacije djece migranata i izbjeglica, realiziranoj na zahtjev međunarodnih organizacija koje rade u sektoru dječijih prava u Bosni i Hercegovini; Evropska mapa pružalaca podrške i asistencije žrtvama trgovine ljudima u okviru EU projekta „SAFE!“ u koordinaciji Nizozemskog Centra za borbu protiv trgovine ljudima; Brza procjena obrazovnih potreba djece izbjeglica i migranata u Bosni i Hercegovini realizirana od UNICEF-a i Save the Children-a; MFS-EMMAUS je kao član ECPAT-a aktivno učestvovao u prikupljanju podataka i izradi ECPAT-ovog nacionalnog izvještaja o Seksualnoj eksploataciji djece u Bosni i Hercegovini. Izvještaj je preveden na bosanski/hrvatski/srpski jezik i publikovan u elektronskoj formi.

„MEDICA“ ZENICA

U izvještajnom periodu u Sigurnoj kući „Medica“ Zenica boravile su ukupno **2** potencijalne žrtve trgovine ljudima stranog porijekla (majka i njen mladb. sin). U izvještajnom periodu nije bilo smještenih potencijalnih žrtava trgovine ljudima državljana BiH. Klijentica i njen mladb. sin smješteni su u Sigurnu kuću „Medica“ Zenica 21.06.2018. godine, na zahtjev Službe za poslove sa strancima - Terenski centar Sarajevo, i još uvijek borave u istoj.

Klijentici i njenom mladb. sinu, pored sigurnog smještaja, obezbijedena je kompletna logistička podrška (hrana, napici, osnovna odjeća i obuća kao i osnovni higijenski artikli, te ostalo shodno individualnim potrebama istih). Nakon zbrinutih osnovnih potreba, klijentici i njenom mladb. sinu pružene su medicinske usluge i pregledi u Kantonalnoj bolnici Zenica. Klijentica i njen mladb. sin nakon faze adaptacije i psihološke stabilizacije, uključeni su u kontinuirani individualni savjetodavni i terapijski rad, te u okupacionu/kreativnu terapiju, zavisno od vlastitih preferencija i želja (frizerski kurs i kurs manikure, kurs krojenja/šivenja/tapaciranja, radionice učenja izrade nakita, pletiva, heklanja i veza, radionice učenja korištenja tehnike dekupaža).

Tokom zbrinjavanja u Sigurnu kuću potencijalnih žrtava trgovine ljudima, kako državljana BiH tako i stranaca, ispoštovane su procedure o zbrinjavanju. Kada je u pitanju zbrinjavanje stranaca žrtava trgovine ljudima „Medica“ Zenica djeluje shodno potpisanom Protokolu sa Ministarstvom sigurnosti BiH za strane žrtve trgovine ljudima, a za državljane BiH shodno potpisanom protokolu sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i ustaljenom praksom zasnovanom na Pravilima o postupanju s domaćim žrtvama trgovine ljudima, zatim, uspostavljenim referalnim mehanizmima u lokalnim zajednicama, kao i na osnovu potpisanog Ugovora i donešene Odluke o saradnji sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike FBiH o „Provedbi zakona o zaštiti od nasilja nad članovima obitelji“, „Protokola o postupanju u slučajevima pronalaska maloljetnika u skitnji i prosjačenju“ potpisanog sa Gradom Zenica i Centrom za socijalni rad Zenica, te na osnovu postojećih zakona koji regulišu navedenu oblast. U tom pogledu „Medica“ Zenica sarađuje sa Ministarstvom sigurnosti BiH - Sektor za imigraciju, Ministarstvom sigurnosti BiH - Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima, Ministarstvo sigurnosti BiH – Služba za poslove sa strancima, SIPA, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, kao i nadležnim centrima za socijalni rad i policijskim upravama, Kantonalnom bolnicom Zenica, Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko – dobojskog kantona, Pedagoškim zavodom Zenica kao i sa drugim insititucijama i organizacijama za koje se ukaže potreba tokom rada sa klijenticama/tima, prikazanim u Tabeli br.1.

Tabela br.1: Prikaz ukupnog broja asistiranih osoba kroz servise „Medice“ Zenica (Sigurna kuća, Dječiji dnevni centar) 2018. Godine

Oblik eksploatacije	Žene	Djeca	UKUPNO:
Nepoznat oblik eksploatacije	1	1	2
UKUPNO:	1	1	2

Individualni terapijski rad sa potencijalnim žrtvama trgovine ljudima:

Tokom izvještajnog perioda sa klijenticom i njenim mladb. sinom urađeno je ukupno **71** individualna savjetodavna sesija, od toga sa klijenticom **36** i sa mladb. dječakom **35** individualnih sesija. Akcenat individualnih sesija je na pružanju psihološke podrške prilikom zadovoljavanja osnovnih psihosocijalnih potreba, savladavanju

jezičke barijere, uspostavljanja osjećaja sigurnosti i povjerenja, proradi traumatskih iskustava, informisanju o njihovim pravima, i ostalo shodno prepoznatim individualnim potrebama. Za klijenticu i njenog mlđb. sina izrađeni su individualni programi rada, koji se prate i po potrebi prilagođavaju uz aktivnu participaciju istih.

Tabela br.2: Prikaz individualnog rada sa 2 strane potencijalne žrtve trgovine ljudima smještene u Sigurnoj kući, 2018. godine:

	Žene	Djeca	Ukupno:
Individualni savjetodavni rad	36	35	71

Medicinska pomoć:

Tokom boravka stranaca potencijalnih žrtava trgovine ljudima u sigurnoj kući, pružaju se medicinske intervencije shodno individualnim potrebama. U izvještajnom periodu za klijenticu i njenog mlđb. sina pružene su ukupno **62** medicinske usluge, od toga **57** medicinskih intervencija u Sigurnoj kući, **3** upute na specijalističke preglede i **2** upute na laboratorijsku dijagnostiku. Klijenti su vođeni na testiranje na HIV i Hepatitis B i C. Dobijeni nalazi su negativni. Mlđb. dječak je vođen na dermatološki pregled i laboratorijske pretrage zbog primjetnog osipa na koži, te je vođen u Službu hitne pomoći zbog stomaćnih problema. Klijentica je vođena na mjerenje dioptrije zbog primjetnih poteškoća sa vidom, pri čemu joj je utvrđeno da je imala naočale sa pogrešnom dioptrijom koje su joj uzrokovale glavobolju, te su joj izrađene nove naočale. Klijentica i njen mlđb. sin prisustvovali su individualnim edukativnim zdravstvenim razgovorima, shodno prepoznatim potrebama i prilagođeni njihovim jezičkim mogućnostima. U izvještajnom periodu, sa klijenticom i njenim mlđb. sinom obavljeno je ukupno **20** individualnih edukativnih zdravstvenih razgovora, **10** sa klijenticom i **10** sa mlđb. dječakom.

Tabela br.3. Tabelarni prikaz pruženih medicinskih usluga u periodu 2018. godine:

Vrsta pruženih medicinskih usluga	Žene	Djeca	Ukupno:
Medicinske usluge u Sigurnoj kući	45	12	57
Specijalistički pregledi izvan „Medice“ Zenica	2	3	5
Ukupno:	47	15	62

Grupni edukativno-terapijski rad sa potencijalnim žrtvama trgovine ljudima:

Tokom boravka u Sigurnoj kući, klijenti/potencijalne žrtve trgovine ljudima, pored savjetodavnog i terapijskog rada uključuju se i u grupne radionice. Vodeći računa o jezičkim različitostima, klijentima/potencijalnim žrtvama trgovine ljudima su prilagođene grupne edukativno - suportivne radionice (edukativne radionice o značajnim informacijama i temama, pravima i načinima zaštite), relaksirajuće sesije (tehnike opuštanja i relaksacije), te radionice zajedničkih grupnih zabavnih aktivnosti, koje se realizuju jednom sedmično. U izvještajnom periodu sa klijenticom i njenim mlđb. sinom urađeno je ukupno **40** grupnih radionica, od toga **20** sa klijenticom i **20** sa mlđb. dječakom. Po samom prijemu, komunikacija sa klijentima se odvijala otežano, uz korištenje engleskog jezika, a tokom boravka u sigurnoj kući pospješivalo se učenje B/H/S jezika.

Okupaciona terapija:

Tokom boravka u Sigurnoj kući, stranci potencijalne žrtve trgovine ljudima se uključuju u pohađanje okupacione terapije, tj. pohađanje kurseva krojenja/šivenja/tapaciranja ili/i frizerskog kursa i kursa manikure, kreativne radionice učenja izrade nakita, pletiva, heklanja i veza, te radionice učenja korištenja tehnike dekupaža. U izvještajnom periodu, klijentica i njen mlđb. sin proveli su ukupno **273** sata na okupacionoj terapiji. Klijentica je na okupacionoj terapiji provela **208** sati, od toga na kursu krojenja/šivenja/tapaciranja klijentica je provela ukupno **37** sati, a na frizerskom kursu i kursu manikure ukupno **78** sati. Na kreativnoj radionici učenja izrade nakita, pletiva, heklanja i veza je provela **48** sati, a na radionici učenja korištenja tehnike dekupaža je provela ukupno **45** sati. U izvještajnom periodu, mlđb. dječak je na okupacionoj terapiji proveo ukupno **65** sati, od toga **20** sati na kreativnim radionicama učenja izrade nakita, pletiva, heklanja i veza i **45** sati na radionicama učenja korištenja tehnike dekupaža.

Tabela br.4. Tabelarni prikaz o pohađanju okupacione terapije u periodu 2018. godine:

Okupaciona terapija/ kreativne radionice:	Dužina boravka (sati):
Kurs krojenja/šivenja/tapaciranja	37
Frizerski kurs i kurs manicure	78
Radionice učenja korištenja tehnike dekupaža	90
Radionice učenja izrade nakita, pletiva, heklanja i veza	68
Ukupno:	273

Odgojno – obrazovni rad:

Klijentica i njen mlđb. sin, pored svih raspoloživih usluga „Medice“ Zenica, uključeni su i u kontinuirani odgojno – obrazovni rad. U sklopu odgojno - obrazovnog rada radi se na pospješivanju zdravog razvoja te unapređenju postojećih prosocijalnih oblika ponašanja i usvajanju pozitivnih društvenih normi. Pored navedenog, sa mlđb. dječakom radi se i na savladavanju jezičke barijere, poboljšanju postojećeg nivoa poznavanja engleskog jezika, pospješivanju ostvarivanja komunikacije sa drugim korisnicima Sigurne kuće. Vodeći računa o istom, klijenti/potencijalne žrtve trgovine ljudima vođeni su više puta u Crkvu radi obavljanja molitve i religijskih obreda, te im je prilagođena soba za obavljanje molitve. Također, mlđb. dječak je uključen u sportsku školu “Winner” u koju ide tri puta sedmično, pri čemu mu je obezbijeđen prevoz od strane “Medice” Zenica.

Dječiji dnevni centar „Medica“ Zenica:

Kroz Dječiji dnevni centar „Medica“ Zenica, u izvještajnom periodu, podržano je ukupno **27** djece, od toga **15** djece (**10** djevojčica i **5** dječaka) koji redovno dolaze u Dječiji dnevni centar, uključujući 1 dječaka koji je zajedno sa majkom smješten u Sigurnu kuću „Medica“ Zenica kao stranac potencijalna žrtva trgovine ljudima, i i **12** djece korisnika/ca programa „Stariji brat, starija sestra“. U izvještajnom periodu nije bilo identifikovane djece koja su prisiljena na prosjačenje. Djeca koja su bila smještena u Sigurnoj kući, zajedno sa ostalom djecom korisnicima/cama Dječijeg dnevnog centra „Medica“ Zenica, redovno su boravila u Dječijem dnevnom centru „Medica“ Zenica gdje im se pružala pomoć u učenju i savladavanju školskog gradiva, te kroz različite radionice i grupni rad usvajala određena znanja o nasilju, nenasilnom rješavanju sukoba, te usvajanju pozitivnih oblika ponašanja. Mlđb. dječak je uključen i u program „Stariji brat/starija sestra“, te je u izvještajnom periodu realizovan 1 izlazak sa volonterkom. Također, u izvještajnom periodu, uz pratnju i nadzor osoblja „Medice“ Zenica za klijenticu i njenog mlđb. sina organizovan je trodnevni izlet u Sportsko rekreativni centar „Ajdinovići“ u Olovu. Za mlđb. dječaka je obilježena proslava novogodišnjih i Božićnih praznika, te dodijeljen novogodišnji paketić.

Aktivnosti u radu na prevenciji i podizanju svijesti o fenomenu trgovine ljudima

Klijenti/potencijalne žrtve trgovine ljudima, učestvovali su u trci sa najboljim bh. atletičarom i svjetskim ambasadorom Amelom Tukom u sklopu kampanje pod nazivom „Čuj me i spriječi nasilje nad ženama i djevojčicama“ kroz koju je na poseban način skrenuta pažnja na neophodnost sprječavanja nasilja nad ženama i djevojčicama.

Praćenje klijentica nakon izlaska iz Sigurne kuće

„Medica“ Zenica kontinuirano komunicira sa nadležnim ustanovama/institucijama u cilju pronalaska adekvatnog smještaja za strance potencijalne žrtve trgovine ljudima.

Medica Zenica izražava zadovoljstvo s radom i saradnjom sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstvom sigurnosti BiH kao i sa ostalim partnerima iz državnih institucija od lokalnog do državnog nivoa s kojima je imala saradnju u pružanju podrške i pomoći, odnosno direktne asistencije za potencijalne žrtve trgovine ljudima, državljanke BiH i strance potencijalne žrtve trgovine ljudima u BiH.

FONDACIJA „LARA“

Tokom 2018. godine Fondacija „Lara“ je u saradnji sa članicama Mreže RING bila aktivna u oblasti edukacije, praćenja i analize stanja u oblasti trgovine ljudima, prevenciji i informisanju građana o rizicima trafikinga i pružanju pomoći žrtvama i/ili potencijalnim žrtvama trgovine ljudima.

Mreža RING trenutno broji 13 članica, a pored Fondacije „Lara“ koja je koordinirajuća organizacija, Mrežu čine: Fondacija „Udružene žene“ Banja Luka, Udruženje žena Derventa, Udruženje građana „Budućnost“ Modriča, Centar ženskih prava Zenica, Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ Tuzla, Udruženje žena „Maja“ Kravica, Udruženje žena „Most“ Višegrad, Udruženje žena „Goraždanke“ Goražde, Udruženje „Žena BiH“ Mostar, Udruženje „Romska djevojka-Romani ćej“ Prnjavor, Udruženje aktivnih žena „Gender“ Brčko i Udruženje za razvoj i edukaciju mladih „Siguran korak“ Bijeljina.

I. Edukacija i povezivanje sa novim akterima

Promjene trendova u oblasti trgovine ljudima (povećan broj slučajeva trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije i zloupotrebe djece u prosjačenju) uslovile su dodatnu izgradnju kapaciteta članica RING mreže što je podrazumijevalo **povezivanje i uspostavljanje saradnje sa novim akterima** sa ciljem što efikasnijeg i sveobuhvatnijeg rada na prevenciji i pružanju pomoći žrtvama. S tim u vezi, saradnja je uspostavljena ili poboljšana sa nekoliko organizacija civilnog društva specijalizovanih za rad sa djecom zatečenom u prosjačenju i djecom koja žive i rade na ulici („Zemlja djece u BiH“ Tuzla, „Nova generacija“ Banja Luka), službama inspektorata (tržišna i radna inspekcija), Institucija Ombudsmena za djecu u Republici Srpskoj, Instituciji Ombudsmena/ombudsmena za ljudska prava BiH, sindikatima i dr.

Konkretni rezultat te saradnje bila je edukativna radionica (obuka) na temu „Trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije – prevencija i servisi podrške“ koja je održana u februaru 2018. godine u Brčkom, sa ciljem sticanja novih i proširenja postojećih znanja o problemu trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije i modaliteta postupanja nevladinih organizacija i drugih relevantnih aktera radi sprječavanja i otkrivanja ovih pojava. Voditelji radionice su bili Gordana Milović, načelnica područnog odjeljenja Istočno Sarajevo Republičke uprave za inspekcijske poslove (Inspektorat Republike Srpske) i Muhamed Pašukanović, glavni federalni inspektor rada Federalne uprave za inspekcijske poslove. Na radionici je otvoren prostor za razgovor o aktuelnom stanju u Bosni i Hercegovini gdje nezaposlenost, opšte siromaštvo, migracije i korupcija stvaraju sredinu koja pogoduje širenju problema radne eksploatacije, jer u nedostatku drugih mogućnosti zarade, nezaposleni zanemaruju rizik kojem se izlažu ili ga i ne prepoznaju. Kroz prezentacije, primjere dobrih praksi iz drugih zemalja, interaktivni rad i diskusiju prisutni su zajednički definisati ključna pitanja i kreirali aktivnosti i akcije koje bi kroz zajedničko djelovanje svih relevantnih aktera mogle da ublaže rizike i širenje ovog oblika trgovine ljudima. Radionici je prisustvovalo više od 20 učesnika/ca, predstavnika Mreže RING, drugih nevladinih organizacija koje se bave problematikom trgovine ljudima (Međunarodni forum solidarnosti EMMAUS iz Sarajeva, „Zemlja djece“ iz Tuzle, Udruženje „Gender“ iz Brčkog, „Siguran korak“ iz Bijeljine, Udruženje „Žena i porodica“ iz Gradiške), predstavnice Ženske romske mreže „Uspjeh“ i predstavnici sindikata

II. Saradnja, praćenje i analiza stanja u oblasti trgovine ljudima

Fondacija „Lara“ i Mreža RING organizovale su **Regionalnu konferenciju „Sprječavanje trgovine ljudima – dobre prakse i izazovi“ sa ciljem** da se kroz razmjenu iskustava i dobrih praksi vladinih i nevladinih aktera u oblasti prevencije i borbe protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini, Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji, sagleda trenutno stanje i iznesu prijedlozi za poboljšanje rada na suzbijanju ovog fenomena i mogućnosti povezivanja i regionalne saradnje. Konferencija je održana 16. maja 2018. godine u Sarajevu. Uvodničari/ke i učesnici/ke iz tri zemlje iz regiona su pokušale dati odgovore na neka od ključnih pitanja koja se tiču najzastupljenijih oblika trgovine ljudima, statističkih podataka o identifikovanim žrtvama i akcija koje se realizuju na prevenciji i sprečavanju ovog teškog oblika kršenja ljudskih prava. Konferencija je imala dva panela – Uvodničarke na prvom panelu „Iskustva iz regiona“ su bile: Katarina Ivanović – ASTRA Beograd, Tatjana Nikolić – „Centar za devojke“ Niš/AT mreža Srbije i Nela Pamuković – „Centar za žene žrtve rata – ROSA“ Zagreb. Tema drugog panela je bila „Iskustva vladinih i nevladinih aktera u BiH“, a uvodničari su bili: Samir Rizvo - Državni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima u BiH/Ministarstvo bezbjednosti BiH, Predrag Jović - zamjenik Ministra za ljudska prava i izbjeglice u Vijeću ministara BiH, Mirsada Bajramović Udruženje „Zemlja djece u BiH“/Mreža nevladinih organizacija za djecu „Snažniji glas za djecu“ i Gordana Vidović - UG „Budućnost“ Modriča/RING mreža. Konferencija je ocijenjena kao jako uspješna i korisna jer su učesnici/e imali priliku čuti problem i prepreke sa kojima se Srbija, Hrvatska i BiH suočavaju u prevenciji i suzbijanju trgovine ljudima, kao i dobre prakse u rješavanju ove problematike. Kao zajednički problem ove tri zemlje mapirani su identifikacija žrtava, loše riješen sistem kompenzacionog fonda za žrtve, nedovoljni smještajni kapaciteti za djecu, žrtve ili potencijalne žrtve trgovine, manjak senzibiliziteta institucija, neadekvatan odgovor na dječije/rane brakove i prosjačenje, kao i trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije kao najčešći oblik trgovine ljudima.

U cilju dodatnog jačanja regionalne saradnje, predstavnice RING mreže bile su učesnice i uvodničarke **Međunarodne konferencije "Oblici trgovine ljudima u BiH, Makedoniji i Srbiji"** koja je održana u Nišu, 27. februara 2018. godine. Konferenciji je prisustvovalo 73 osoba iz različitih gradova, institucija i organizacija. Uvodničari/ke na Konferenciji su bili: Dragana Petrić, Bijeljina – Fondacija Lara; Lana Jajčević, Banja Luka – Udružene žene; Milica Stojančević, Bijeljina – Otaharin; Marija Anđelković, Beograd – ASTRA; Mitar Đurašković, nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima; Sanja Savić, Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima; Sanja Kljajić, Republički zavod za socijalnu zaštitu; Jelena Vukajlović, PU Niš; Dijana Janković, Apelacioni sud Niš. Na konferenciji se govorilo o različitim oblicima trgovine ljudima koji su zastupljeni u svakoj od ovih zemalja i gradova, a posebna pažnja posvećena je radnoj eksploataciji jer su radna prva sve ugroženija, a radnice/ci malo znaju o njima, ali se dosta govorilo i o prinudi na prosjačenje maloljetnih osoba. Jedan od zaključaka Konferencije je bio da je neophodna bolja saradnja nevladinih organa i institucija koje se bave ovim problemom, a u cilju što boljeg odgovora na problem trgovine ljudima, kako unutar zemlje tako i između svih relevantnih aktera u regionu.

III. Kampanje podizanja svijesti javnosti

Kao i svake godine i tokom 2018. godine, Fondacija „Lara“ je u saradnji sa članicama RING mreže organizovala dvije kampanje podizanja svijesti javnosti – povodom 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima i povodom 2. decembra, Međunarodnog dana borbe za ukidanje ropstva.

(1) Obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima

Mreža RING je u saradnji sa Ministarstvom bezbjednosti BiH – Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima obilježio 18. oktobar – Evropski dan borbe protiv trgovine ljudima u četiri grada Bosne i Hercegovine. Članice mreže RING, Fondacija „Udružene žene“ iz Banjaluke, Udruženje žena Romkinja „Bolja budućnost“ Tuzla i Udruženje „Žena BiH“ iz Mostara su ovim povodom u svojim gradovima organizovale ulične performance i javne tribine, dok je centralna konferencija za novinare održana u Sarajevu u organizaciji Fondacije „Lara“, a u saradnji sa Ministarstvom bezbjednosti i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM). Tema ovogodišnje kampanje je bila „DJECA U POKRETU, DJECA BEZ PRATNJE – Reaguj i spriječi trgovinu djecom!“ a aktivnosti su za cilj imale da povećaju informisanost i mobilizaciju građana i predstavnika/ca institucija o savremenim izazovima i rizicima trgovine ljudima, posebno djecom, koje donose masovne migracije preko teritorije Bosne i Hercegovine ali i uopšte problemi prosjačenja, dječjeg rada na ulici i drugih oblika zloupotrebe i zanemarivanja djece. Na centralnom događaju u Sarajevu, medijima i predstavnicima/cama relevantnih institucija i nevladinih organizacija, obratili su se: Radmila Žigić (Fondacije „Lara“), Samira Hunčak (Ministarstvo bezbjednosti BiH), Ivana Kozina (Međunarodna organizacija za migracije IOM) i Elma Zahirović (Međunarodni forum solidarnosti EMMAUSS) predstavljajući ključne aktivnosti institucija i organizacija iz kojih dolaze. Pored toga, predstavnice „Lare“ i UREM „Siguran korak“ iz Bijeljine su se pridružile Policiji Brčko distrikta BiH u obilježavanju ovog datuma u podjeli promo materijal i edukaciji učenika srednjih škola na ovu temu.

Kampanja „Djeca u pokretu, djeca bez pratnje – Reaguj i spriječi trgovinu ljudima“ je animirala veliki broj ključnih vladinih i nevladinih aktera u borbi protiv trgovine ljudima (Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA, Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Ombudsmen za djecu Republike Srpske, Ured Ombudsmena BiH, centri za socijalni rad, NVO „Žene sa Une“ Bihać, „Zemlja djece u BiH“ Tuzla, Nova generacija, Genesis projekat, Worldvision i mnogi drugi) i privukla veliku pažnju medija koji su izvještavali o događajima u ova četiri grada. U isto vrijeme, kampanja je uticala na građane i građanke da dobiju što više informacija o migrantskoj krizi i time umanju njihovu ksenofobiju i predrasude prema stranim državljanima koji prolaze kroz našu zemlju.

(2) Obilježavanje Međunarodnog dana borbe za ukidanje ropstva

Povodom 2. decembra, Međunarodnog dana borbe za ukidanje ropstva, članice Mreže RING organizovale su ulične akcije u 10 gradova širom BiH gdje članice RING mreže imaju svoja sjedišta: Bijeljina (Fondacija „Lara“ i UREM „Siguran korak“), Modriča (Udruženje građana „Budućnost“), Banja Luka (Fondacija „Udružene žene“), Zenica (Centar ženskih prava), Kravica (Udruženje žena „Maja“), Goražde (Udruženje žena „Goraždanke“, Višegrad (Udruženje žena „Most“), Prnjavor (Udruženje Romska djevojka – Romani ćej“, Brčko (Udruženje aktivnih žena „Gender“) i Derventa (Udruženje žena Derventa). Uz podjelu propagandnih info letaka i razgovor sa prolaznicima, aktivisti/kinje i volonteri/ke ovih organizacija su podsjetile sugrađane/ke da problem trgovine ljudima kao vid savremenog ropstva i dalje pogađa milione ljudi širom svijeta. Propagandni info letci su 2018. godine bili usmjereni na važnost prepoznavanja i reagovanja u slučajevima trgovine ljudima i pružali su informacije koje se tiču faza trgovine ljudima, najčešćih oblika eksploatacije žrtave, mehanizme kontrole žrtava, kao i dijelove ispovijesti dvije žrtve trgovine ljudima. Kampanja je u nekim gradovima uključivala i drugi vid aktivnosti poput sastanka sa predstavnicima institucija i edukacije učenika, a veliki broj aktivnosti imao je i medijsku praćenost.

IV. Direktna pomoć žrtvama

Direktna pomoć zbrinjavanjem u sigurnu kuću pružena je za 6 potencijalnih žrtava trgovine ljudima, iz 4 događaja koja su imala i obilježja krivičnog djela trgovine ljudima u svrhu seksualne i/ili radne eksploatacije i prisilnog prosjačenja.

Struktura žrtava (punoljetna osoba ženskog pola: 1; maloljetna djeca ženskog pola mlađa od 14 godina: 1; maloljetna djeca muškog pola mlađa od 14 godina: 1; maloljetna djeca/djevojčice dobi 14 -18 godina: 3; četiri potencijalne žrtve bile su iz Bijeljine a iz Brčkog: slučaj 1).

U jednom slučaju zbrinjavanja u sigurnu kuću bilo je indicija o zloupotrebi djece u svrhe prosjačenja i zadržavanju ličnih dokumenata koju je provodila majka djece (dječaka i djevojčice) u saradnji (ili pod prisilom) nevjenčanog supruga. Svi su pripadnici romske manjine. Centar za socijalni rad smjestio je majku sa djecom u sigurnu kuću zbog prosjačenja djece i boravka u neuslovnom objektu (napuštena kuća bez grijanja i stolarije). Ni majka ni djeca nisu imali lična dokumenta koja je navodno kod sebe zadržao nevjenčani suprug da ga ona ne bi napustila. I pored upozorenja stručnog tima Sigurne kuće, nije provedena istraga o elementima koji bi ukazivali na trgovinu ljudima, odnosno trgovinu djecom. Potencijalni osumnjičeni je vratio dokumenta sa objašnjenjem da je zadržao pasoše da ona ne bi otišla kod roditelja u Njemačku bez njega, što je policija prihvatila i rješavanje ovog slučaja prepustila Centru za socijalni rad. Stručni tim Sigurne kuće i Centar za socijalni rad izvršili su povezivanje sa ostatkom porodice koja je u Njemačkoj. Žrtva je na sopstveni zahtjev napustila sklonište, djeca su još izvjesno vrijeme viđana na ulici da prose ali niko od nadležnih službi nije preduzeo nikakve druge zakonske mjere.

U drugom slučaju djevojčica M.S., (15) boravila je u Sigurnoj kući 43 dana. Smještena je na zahtjev Centra za socijalni rad Bijeljina kao žrtva seksualne i radne eksploatacije unutar izrazito disfunkcionane porodice čime je ozbiljno ugrožio njeno obrazovanje i dalji razvoj. Odlukom Centra starateljstvo nad djevojčicom povjereno je srođnicima van Bijeljine. Istraga je u toku i još nema informacija o mogućoj kvalifikaciji KD i uopšte o podizanju optužnice.

U trećem slučaju djevojčica A.H., (15 godina, Brčko) bila je žrtva seksualnog iskorištavanja od strane nevjenčanog supruga njene majke. Kasniji razvoj događaja ukazivao je na moguću uključenost majke u ove kriminalne radnje, ali je neizvjestan je ishod ovog dijela istrage jer je boravište majke nepoznato. Pretpostavka je da se vratila počiniocu KD sa kojim ima dvoje djece. Tužilaštvo Brčko distrikta podiglo je optužnicu koja je u procesu potvrđivanja i tačna kvalifikacija KD još nije poznata. Djevojčica je u procesu reintegracije, boravi u Sigurnoj kući i redovno pohađa školu.

U četvrtom slučaju djevojčica J.J., (14) iz Brčkog žrtva je socijalne i porodične zanemarenosti i seksualne eksploatacije unutar šire porodice. Boravi u Sigurnoj kući, pohađa redovno školu i u procesu je reintegracije. Optužnica je podignuta i u fazi je potvrđivanja, tako da konačna kvalifikacija djela još nije poznata.

U okviru pravnog savjetovanja i poziva na SOS liniju 1264 bilo je više situacija koje su ukazivale na neki od oblika trgovine ljudima (podvođenje djevojčice od strane porodice, brakovi radi radne dozvole u inostranstvu i drugo). Na žalost, proces identifikacije žrtava trgovine ljudima i dalje predstavlja veliki problem u postupanju policije i tužilaštva u RS a dijelom i u Brčko distriktu, što utiče na pravne kvalifikacije krivičnih djela a često i na ukupan odgovor i postupanje institucija u situacijama sa elementima krivičnog djela trgovine ljudima.

CARITAS BOSNE I HERCEGOVINE

Caritas provodi projekt „Jačanje lokalnih kapaciteta u suzbijanju trgovine ljudima“ u BiH od 2004. godine te aktivno sudjeluje u Euro-mediteranskom projektu koji za cilj ima dati potporu Caritasima različitih zemalja u njihovom radu na sprječavanju trgovine ljudima. Riječ je o projektu koji prepoznaje vrijednost prekogranične suradnje i dijeljenju iskustava u borbi protiv fenomena koji je jednako tako prekograničan i visoko kompleksan. Projektom upravlja Caritas Albanije kao koordinator mreže Caritasovih organizacija. Tijekom dvije godine provedbe planirano je provesti niz tematskih predavanja, sastanaka i zajedničku kampanju, te istraživanje o trgovini djecom u svakoj zemlji pojedinačno ali i globalno istraživanje.

Caritas Bosne i Hercegovine je bio domaćin Euro Mediteranskog susreta, studentske posjete, seminara i radnih sastanaka u Sarajevu od 22. do 25. maja 2018. godine za 17 predstavnika Caritasa iz 12 zemalja

Albanija, Bosna i Hercegovina, Francuska, Jordan, Kosovo, Libanon, Slovačka, Španjolska, Ukrajina, Caritas MONA, Caritas Europa i 2 Bugarska trenera. Cilj studijske posjete bio je jačanje vještina i kapaciteta partnerskih organizacija Caritasove mreže kroz profesionalni trening o zagovaranju i komuniciranju o aktivnostima trgovine ljudima, kao i sastanak o istraživanju koje se provodi u svakoj zemlji, ali i na globalnoj razini. Susret je bio jedinstvena prilika za razmjenu iskustava, inicijativa i dobrih praksi članica mreže. Tijekom događaja organiziran je i susret s predsjednikom Caritasa Bosne i Hercegovine, kardinalom Vinkom Puljićem. Sudionici su upoznati sa aktivnostima Caritasa u Bosni i Hercegovini, životom mjesne Crkve i multi-kulturalnim okruženjem.

Caritas BiH je u junu 2018. godine započeo proces desk istraživanja o fenomenu trgovine djecom u Bosni i Hercegovini, indikatorima za modele trgovine ljudima i preporukama za javnost u BiH. Na javnom natječaju odabran je istraživač i sa njom je potpisan ugovor. Proces istraživanja ima dvije faze, jedna je usmjerena na Bosnu i Hercegovinu, dok drugi dio istraživanja je usmjeren na globalne tokove trgovine djecom. Istraživanje će biti završeno nakon niza konsultacija sredinom 2019. godine. Globalno istraživanje biti će objavljeno i prezentirano krajem 2019. godine na susretu u Kosovu. Oba istraživanja biti će objavljena na web stranici Caritasa Bosne i Hercegovine.

Koordinatorica projekta je sudjelovala u Ammanu, Jordan na radionici i koordinacijskom sastanku Euro mediteranskog projekta od 19. do 24. novembra 2018. god. Tema dvodnevne radionice je bila rad na sebi i prevencija sagorijevanja osoblja koje rade na programima sprječavanja trgovine ljudima. Nakon radionice održana je studijska posjeta projektima koje provodi Caritas Jordan za djecu izbjeglice te održan susret u župnoj zajednici koja aktivno radi sa izbjegličkim obiteljima. Tijekom susreta organiziran je i okrugli stol o trgovini ljudima u Jordanu, kao i koordinacijski susret i planiranje narednih akcija: istraživanje, promotivne kampanje, i završna konferencija na Kosovu u 2019. godini. Na susretu su sudjelovali predstavnici mreže Caritasa iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Francuske, Kosova, Libanona, Slovenije, Slovačke, Ukrajine, Caritasa MONA regije i domaćina Caritasa Jordana.

Caritas BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH, Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima imaju potpisan memorandum o suradnji iz 2008. god. Sudjelovanje na referalnim sastancima i bliska suradnja sa Odsjekom za borbu protiv trgovine ljudima, te pripremanje istraživanja o trgovini djecom u BiH su ishodi Memoranduma. Problem trgovine ljudima je opsežan i postoji potreba da se Caritas i dalje nastavi baviti prevencijom, kao i umrežavanjem na različitim područjima djelovanja.

Redoviti referalni sastanci okupljaju sve aktere u procesu sprječavanja trgovine ljudima. Sastanci se održavaju periodično kvartalno ili polugodišnje, a organiziraju ih Odsjeka za borbu protiv trgovine ljudima ili OSCE. Sastanak na kojem je sudjelovao Caritas BiH je održan 18.05.2018. god., a održan je sastanak i u decemru 2018. godine.

Ravnatelj Caritasa Bosne i Hercegovine, mons. Tomo Knežević sudjelovao je kao jedini predstavnik civilnog društva iz BiH zajedno sa Državnim koordinatorom g-dinom Samirom Rizvom na međunarodnoj konferenciji OSCE-a u Beču, Austrija od 23. do 24. aprila 2018. godine pod nazivom „Svatko ima svoju ulogu u borbi protiv trgovine ljudima“. Tijekom susreta mons. Knežević je imao prigodu za umrežavanje i predstavljanje aktivnosti Caritasa Bosne i Hercegovine te je na intervju koji je imao na konferenciji upoznao nazočne sa novim inovativnim metodama u prevenciji trgovine ljudima, uključivanje svih sudionika i kapaciteta nastavnika i vjeroučitelja u odgoj mladih ljudi o fenomenu trgovine ljudima. Na konferenciji je sudjelovalo preko 100 osoba, a bio je direktan prijenos (live stream) putem video linka dostupan javnosti za praćenje tijeka konferencije. Zahvaljujemo OSCE delegaciji u BiH na omogućavanju sudjelovanja Caritasa BiH na ovako važnom susretu.

U suradnji s Caritasom Albanije i Caritasom Kosovo pripremili smo zajednički projektni prijedlog o prevenciji trgovine ljudima koji je svojevrsna nadogradnja dosadašnjim aktivnostima.

Radi nedostatka finansijskih sredstava projektne aktivnosti u Bosni i Hercegovini su završile. Nastojimo iznaći sredstva kako bi doprinijeli sa svojim djelovanjem u polju prevencije i resocijalizacije. S velikim interesiranjem pratimo situaciju sa migrantima i tokove trgovine ljudima.

Misija OSCE-a u BiH (Misija) je u 2018. godini nastavila ulagati napore u jačanje kapaciteta domaćih organa vlasti za borbu protiv trgovine ljudima. Konkretno, Misija je pružila podršku jačanju institucionalnog i pravnog okvira i promovirala stručno usavršavanje nosilaca pravosudnih funkcija i drugih aktera.

Aktivnosti na izgradnji kapaciteta predstavljale su značajan dio rada Misije. Konkretno, Misija je podržala aktivnosti Centara za edukaciju sudija i tužilaca (CEST). U tom kontekstu, Misija je u saradnji sa CEST-om Federacije Bosne i Hercegovine, 1. februara 2018. godine organizirala obuku sa fokusom na razliku između krivičnog djela trgovine ljudima i krivičnog djela zapuštanja ili zlostavljanja djeteta ili maloljetnika. Više od 30 tužilaca i sudija iz cijele Bosne i Hercegovine (BiH) pohađalo je ovu obuku, čiji je cilj bio unapređenje praktičnog i teorijskog znanja učesnika o elementima krivičnih djela povezanih sa trgovinom ljudima u svrhu prisilne prošnje (djece). Obuka je također imala za cilj izgradnju kapaciteta učesnika kada se radi o pitanjima podrške žrtvama i svjedocima unutar sistema. U saradnji sa CEST-om Republike Srpske, Misija je 28. februara 2018. godine organizirala obuku za sudije i tužioce u Banjoj Luci. Na ovoj obuci je nekih 20 sudija i tužilaca unaprijedilo svoje znanje iz oblasti razlikovanja krivičnog djela trgovine ljudima i ostalih krivičnih djela sa sličnim obilježjima, kao što su djela koja uključuju seksualno zlostavljanje i/ili seksualnu eksploataciju. Ove obuke su pozitivno ocijenili i učesnici i Misija.

Misija je, zajedno sa nevladinom organizacijom Atlantska inicijativa, organizirala panel o trgovini ljudima i rodno-zasnovanom nasilju na Godišnjoj tužilačkoj konferenciji. Panel je održan u obliku radionice u sklopu koje je održana prezentacija i diskusija o studiji slučaja. Radionica je okupila 30 tužilaca i drugih stručnjaka koji su unaprijedili svoje znanje i vještine za rad sa žrtvama trgovine ljudima i rodno-zasnovanom nasilja.

Tokom 2018. godine, Misija je održala obuke za izgradnju kapaciteta u Tuzli, Livnu, Bijeljini i Banjoj Luci, na kojima je više od 80 službenika za provođenje zakona usavršilo svoje znanje i sposobnosti u prepoznavanju i efikasnijem provođenju istrage krivičnih djela povezanih sa trgovinom ljudima. U svojim širim naporima zagovaranja pristupa fokusiranog na žrtvu u predmetima trgovine djecom, Misija je pružila podršku naporima relevantnih organa vlasti koji su imali za cilj rješavanje rasprostranjenog problema prošnje djece na ulicama glavnog grada BiH. Ova aktivnost rezultirala je u izradi prvog Protokola u zemlji, koji precizno definira korake koje relevantni organi vlasti trebaju preduzeti u predmetima koji uključuju djecu žrtve krivičnih djela i drugih protuzakonitih aktivnosti. Protokol su potpisali predstavnici pet relevantnih ministarstava i sedam institucija Kantona Sarajevo 2. oktobra 2018. godine u prisustvu šefa Misije. Osim toga, Misija je pružila podršku organima vlasti Bosansko-podrinjskog kantona i opštinama Žepče, Maglaj i Zavidovići u njihovim naporima u izradi sličnih protokola.

Unapređenje odgovora BiH na trgovinu ljudima U 2018. godini, Misija je nastavila pomagati BiH u unapređenju odgovora na trgovinu ljudima. S tim u vezi, Misija je finansirala učešće Državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne imigracije (Državni koordinatorski), kao i jednog predstavnika civilnog društva, na 18. konferenciji Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima u Beču, u organizaciji Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima. Na konferenciji su učestvovali međunarodno priznati stručnjaci i praktičari ispred domaćih organa vlasti, međunarodnih organizacija protiv trgovine ljudima, kao i o modalitetima za inkluzivnija partnerstva na različitim nivoima. Nadalje, Misija je pružila pomoć Uredu specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima u pronalaženju odgovarajuće osobe koja bi govorila o ulozi vjerskih organizacija u borbi protiv trgovine ljudima uopšte i u kontekstu BiH. Na prijedlog Misije, ravnatelj Caritasa u BiH, Mons. mr.sc. Tomo Knežević je upoznao učesnike o radu Caritasa u oblasti borbe protiv trgovine ljudima u BiH, sa posebnim naglaskom na obuku vjerskih učitelja na temu borbe protiv i civilnog društva. Na plenarnim panelima učesnici su razgovarali o različitim mehanizmima za saradnju u borbi protiv trgovine ljudima. Naime, Caritas je u BiH obukom o borbi protiv trgovine ljudima obuhvatio 150 vjerskih učitelja koji rade u 200

škola Osim toga, Misija je objavila i ažurirani Modul za obuku za sudije i tužioce, a za policiju tuzlanskog kantona obezbijedila je praktično pomagalo – brošuru sa kratkim opisom elemenata krivičnog djela i indikatore trgovine ljudima – u svrhu jačanja njihovih kapaciteta u smislu identifikovanja žrtava trgovine ljudima i provođenja istrage u predmetima trgovine ljudima.

Misija, zajedno sa Međunarodnom organizacijom za migracije, podržala je napore usmjerene ka ažuriranju smjernica za rad regionalnih monitoring timova za borbu protiv trgovine ljudima (RMT), formiranim u svrhu kreiranja dodatnih kapaciteta za unapređenje funkcionalnih veza između relevantnih domaćih institucija uključenih u provođenje aktivnosti u vezi sa suzbijanjem i prevencijom trgovine ljudima. Ova aktivnost rezultirala je objavljivanjem ažuriranih smjernica za rad RMT-a.

Kao dio potpore provedbi Strategije integriranog upravljanja granicom BiH i pripadajućeg Okvirnog akcijskog plana, Misija je podržala razvoj, objavljivanje i promicanje Priručnika za zaštićene dokumente koji povećava sposobnost Granične policije BiH da otkrije ukradene ili krivotvorene identifikacijske dokumente, koji se često koriste za vršenje ozbiljnog i organiziranog kriminala - uključujući trgovinu ljudima. Priručnik će biti dostupan službenicima granične policije BiH na svim graničnim prijelazima, i to u tiskanom i elektronskom obliku.

Na polju regionalne saradnje, Misija je, zajedno sa specijalnim predstavnikom i koordinatorom za borbu protiv trgovine ljudima, Uredom OSCE-a u Albaniji, Misijama OSCE-a na Kosovu, u Crnoj Gori, Srbiji i Skoplju, organizirala regionalnu radionicu posvećenu rješavanju problema u idenficiranju žrtava trgovine ljudima u miješanim migracijskim tokovima. Na ovoj radionici okupili su se pojedinci čije profesionalne dužnosti zahtijevaju svakodnevni kontakt sa ljudima u pokretu u kontekstu postojeće migrantske i izbjegličke krize u regionu. Održana je diskusija na temu načina realizovanja preporuka iz izvještaja Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima pod nazivom „Od prihvata do priznavanja: identifikovanje i zaštita žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima – Usredsređenost na objekte za prvu identifikaciju i prihvrat izbjeglica i migranata u regionu OSCE-a“. Ova je radionica bila prva u nizu od tri OSCE-ove radionice (druge dvije održane su u Grčkoj u junu i u Italiji u septembru 2018. godine), organizovane s ciljem izrade jedinstvenih smjernica za identifikaciju žrtava trgovine ljudima među migrantima i izbjeglicama u zemljama članicama OSCE-a.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o trgovini ljudima i pravima žrtava, kao i ukazivanja na postojeće alate koji mogu pomoći državnim organima vlasti da se na efikasan način bore protiv trgovine ljudima, Misija je organizirala medijsku kampanju na službenoj Facebook i Twitter stranici Misije od 28. do 30. jula 2018. godine, radi obilježavanja Svjetskog dana za borbu protiv trgovine ljudima. Slična kampanja organizirana kako bi se obilježio 18. oktobar, Evropski dan za borbu protiv trgovine ljudima.

U 2018. godine, Misija je posebnu pažnju posvetila izazovima povezanim sa migracijom. U svrhu rješavanja tih izazova, Misija je prevela recentni izvještaj Ureda specijalne predstavnice i koordinatorice OSCE-a za borbu protiv trgovine ljudima pod nazivom „Od prihvata do priznavanja: identifikovanje i zaštita žrtava trgovine ljudima u mješovitim migracionim tokovima – Usredsređenost na objekte za prvu identifikaciju i prihvrat izbjeglica i migranata u regionu OSCE-a“. Misija je podržala objavljivanje ovog izvještaja, a primjerci su podijeljeni učesnicima konferencije koju je organizovala Misija zajedno sa Zajedničkom komisijom za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku koja je održana u Bihaću u maju 2018. godine.

Kako je broj migranata i izbjeglica koji ulaze na teritoriju BiH počeo konstantno rasti na početku 2018. godine, Misija je izradila procjenu situacije u vezi sa migrantima i izbjeglicama u BiH. Procjena se zasnivala na podacima koje je Misija prikupila u prvih šest mjeseci 2018. godine. Svrha procjene bila je pružanje pomoći relevantnim akterima kako bi unaprijedili svoj odgovor na povećani broj migranata i izbjeglica, kao i davanje preporuka vladinim agencijama i pružateljima humanitarne pomoći radi reforme i unapređenja trenutne prakse. Procjena sadrži konkretne preporuke za, između ostalih, Graničnu policiju BiH, Službu za poslove sa strancima, zdravstvene ustanove, centre za socijalni rad i druge. U cjelini, Misija vidi potrebu za efikasnijom i jasnijom komunikacijom, distribucijom jasnih smjernica i standardnih

operativnih postupaka, te redovnim i inkluzivnim koordinacijskim sastancima sa svim relevantnim akterima, kako vladinim, tako i nevladinim.

IOM

IOM radi u partnerstvu sa vladama, Ujedinjenim nacijama, međunarodnim i nevladinim organizacijama, privatnim sektorom i razvojnim partnerima o svim aspektima odgovora na problemu trgovine ljudima - prevenciji, zaštiti i krivičnom gonjenju.

Od sredine 1990-ih, IOM i njegovi partneri pružili su zaštitu i pomoć skoro 100.000 muškaraca, žena i djece, kojima se trgovalo radi seksualne i radne eksploatacije, ropstva ili prakse slične ropstvu, ropstvu ili za uklanjanje organa. Poljoprivreda, ribolov, kućni rad i ugostiteljstvo, komercijalna seksualna eksploatacija, pornografija, prosjačenje, izgradnja i proizvodnja su neki od sektora u kojima su žrtve eksploatisane. IOM ima sveobuhvatan pristup rješavanju problema trgovine ljudima. Poštovanje ljudskih prava, fizičko, mentalno i socijalno zbrinjavanje pojedinca i njegove zajednice i održivost naših aktivnosti kroz razvoj institucionalnih kapaciteta i partnerstva su u središtu svih napora IOM-a u borbi protiv trgovine ljudima.

Većina migranata i izbjeglica koji su prolazili kroz region, brzo trazitiranje, identifikacija PVOT je bila izuzetno izazovna i u mnogim slučajevima gotovo nemoguća. Nakon zatvaranja balkanske rute u martu 2016. godine, migranti imaju male šanse da stignu na svoje odredište na regularan i zakonit način, jer su granične mjere u regionu usmjerene na sprečavanje nezakonitih migracija postale strože. Stoga oni sve više pribjegavaju ilegalnim kanalima kako bi nastavili svoja putovanja, posebno angažiranjem mreža krijumčarenja kako bi im se olakšalo putovanje. Određeni migranti i izbjeglice su naročito izloženi opasnosti od izrabljivanja i zlostavljanja zbog već postojećih uslova duž ovog pravca. Od ukupno 2.560 migranata i izbjeglica sa kojima su obavljani razgovori između sredine februara i kraja maja 2017. godine u Bugarskoj, Grčkoj, Srbiji, Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji i Mađarskoj, njih 9% je odgovorilo da je bilo izloženo jednom od predloženih indikatora koji se odnose na trgovinu ljudima i izrabljivanje. IOM je realizovao 18-mjesečni regionalni projekat "Jačanje borbe protiv trgovine ljudima u kriznim situacijama na Zapadnom Balkanu", a kao odgovor na sve veće izazove sa kojima se zemlje na tzv. Zapadnom Balkanu suočavaju tokom vrhunca migracione krize u godinama koje su usledile. Projekat je podržan od Vlade Sjedinjenih Američkih Država (US J/TIP).

Aktivnosti u 2018. godini

1) Razvijen je analitički izvještaj koji služi kao važan regionalni pregled najnovijih trendova u trgovini ljudima koji je ocijenjen od strane aktera kao veoma koristan jer je ušao u dublju analizu i ponudio odgovore na problem trgovine ljudima u kriznom kontekstu, na taj način povezujući pitanja trgovine ljudima i migracijska kriza. Izvještaj je preveden na pet (5) jezika i distribuiran svim relevantnim institucijama i akterima u borbi protiv trgovine ljudima kao i diplomatskim misijama u regiji Zapadnog Balkana.

2) U Februaru, u Sarajevu, IOM je u okviru JTIP projekta, organizirao dvodnevnu nacionalnu radionicu na kojoj su predstavljeni preliminarne rezultati Analitičkog izvještaja i novi oblici trgovine ljudima te nacrt i provedba poboljšanih smjernica o postupanju regionalnih monitoring timova za borbu protiv trgovine ljudima u BiH u kontekstu migracija.

U okviru JTIP projekta, i u saradnji sa Državnim koordinatorom za borbu protiv trgovine ljudima i iregularne imigracije. Uz anažiranje nacionalnih experata ažurirane su Smjernice za postupanje regionalnih monitoring timova za borbu protiv trgovine ljudima u BiH.

U okviru istog Projekta, izradjen je Nastavni plan i program obuka za podizanje svijesti o trgovini ljudima u krizi, pružanje informacija o novim profilima potencijalnih žrtava, što će uključivati revidirane pokazatelje i planove rada kojim će se učesnici u prvoj liniji koristiti u kriznim situacijama.

3) U aprilu, 26-tog 2018. godine, u Budvi, je održan drugi Regionalni koordinacioni sastanak nacionalnih koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima koji je od strane učesnika ocjenjen kao odličan način za razmjenu informacija među koordinadorima i službenicima TIP-a koji predstavljaju šest zemalja Zapadnog Balkana i za razmjenu informacija o trendovima TIP-a, čime će im se omogućiti da razgovaraju o tekućim promjenama u migracijskoj situaciji u zapadnim zemljama Balkan, a u okviru njihovog rada u borbi protiv trgovine ljudima i sposobnost za regionalni odgovor.

4) Dvije radionice, jedna u Sarajevu, (8. maj 2018. godine) i druga u Budvi (23.07.2018. godine) za NVO-e za pružanje koordiniranih usluga žrtvama trgovine ljudima (VOTs-P/VOTs), a koje odluču nastaviti svoje putovanje, umjesto da ostanu u zemljama inicijalne identifikacije.

5) IOM je organizirao (27-28. marta) konsultativnu radionicu o aplikaciji za mobilni telefon i sadržaju medijske kampanje sa svim relevantnim akterima iz regije Zapadnog Balkana. Svrha ove Radionice bila je da se upoznaju akteri o razvoju mobilne aplikacije kao i informativnu kampanju za migrante i izbjeglice koji tranzitiraju kroz regiju Zapadnog Balkana o opasnostima vezano za trgovinu ljudima kao i načinu na koji mogu dobiti novac.

6) Razvoj aplikacije za mobilne telefone za migrante i izbjeglice, posebno ranjivu kategoriju, putem koje se pružaju dostupne informacije na 8 (osam) jezika, a kako bi se podigla svijest migranata o rizicima trgovine ljudima i dostupnih usluga u regiji. Inovativna i moderna tehnologija pokrenuta je kako bi promovirala aplikacije i web-stranice pomoću Facebooka, Google AdWordsa (Google AdWords kampanja uključuje Googleovu pretraživačku i prikazivačku kampanju) pod oznakama podrške hashtag #supportformigrants. 60 billboards postavljeno je na ključnim mjestima kako bi se došlo do migranata kojima prijeti rizik od trgovine ljudima, printano je 1300 plakata i 1500 letaka s istim sadržajem koji su postavljeni i distribuirani u svakom prihvatnom privremenom centru migranata na Zapadnom Balkanu. I plakati i letci promoviraju mobilnu aplikaciju.

Kako bi se održala održivost mobilne aplikacije nakon što je završen JTIP projekta, u okviru Regionalnog PRM Jačanje kapaciteta i mehanizama za identifikaciju i zaštitu ugroženih migranata u zemljama Zapadnog Balkana - Faza III, IOM je uključio je održavanje aplikacije u okviru. Pored toga, druge organizacije koje rade sa migrantima, npr. Terre des Hommes, imaju planove da koriste ovu aplikaciju i informišu svoje korisnike i druge organizacije i institucije o njenim prednostima.

7) U okviru Regionalnog projekta „Jačanje kapaciteta i mehanizama za identifikaciju i zaštitu ranjivih kategorija migranata na Zapadnom Balkanu“ podržanog od strane U.S. Department – PRM, IOM je realizovao aktivnosti kroz set obuka na jačanju kapaciteta organa za provođenje zakona, uključujući granične službenike, na primjeni mehanizama za identifikaciju krijumčara i krijumčarenja, kao i pravljenja razlike između onoga što predstavlja krijumčarenje migranata i onoga što predstavlja trgovinu ljudima.

8) U okviru PRM projekta u novembru 2018. godine IOM je organizirao obuku na temu “Provjera, identifikacija i upućivanje potencijalnih žrtava trgovine ljudima i ranjivih migranata u mešovitim migracionim tokovima” za učesnike aktivne u trenutnom odgovoru migracija iz područja u zemlji koja je najviše pogođena nedavnim migracijskim tokovima (ulaz, izlazne tačke i zajednice koje primaju prihvatne centre). To uključuje socijalne radnike, rukovodioce državnih centara za prijem, predstavnike Službe za poslove sa strancima (SFA), mobilne timove IOM-a, službenike granične policije, predstavnike Državne

istražne policijske agencije (SIPA), nevladine organizacije itd.. Učesnici su se upoznali sa novo usvojenim Smjernicama o zaštiti P / VOT-a i sa alatima za pregled i identifikaciju P / VOT-ova i mehanizama za pomoć. Obuka je poslužila je za upoznavanje učesnika sa novim Smjernicama za identifikaciju, zaštitu i pomoć VOT-a, koje uključuju TIP indikatore i definiraju funkcioniranje četiri regionalna tima za praćenje trgovine ljudima, koji sačinjavaju mehanizam upućivanja BiH. Regionalni timovi ne funkcionišu u potpunosti, ali njihova revitalizacija je u toku kroz zajedničke napore nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i IOM-a. Tokom obuke, pažnja je posvećena procedurama i zahtjevima za intervjuisanje i pružanje pomoći maloljetnim migrantima, posebno ako su oni bez pratnje ili odvojeni.

9) U 2018. godini IOM je nastavio da bude na raspolaganju sa mobilnim timovima koji su uspostavljeni 2016. godine u okviru PRM projekta, a za direktnu asistenciju P/VoT kroz transport prevoz, primarnu zdrevstvenu brigu migranta u statusu ranjive kategorije.

10) U 2018. godini IOM je asitirao 3 maloljetne osobe u okviru Asistirano dobrovoljnog povratka iz zemalja EU sa prihvatom, transportom i u pružanju reintegracijske pomoći.

VAŠA PRAVA BiH

Tokom 2018. godine, u skladu sa potpisanim Protokolom o pružanju besplatne pravne pomoći stranim žrtvama trgovine ljudima sa Ministarstvom sigurnosti BiH, pravnici Udruženja „Vaša Prava BiH“ nastavili su sa dosadašnjim pravnim aktivnostima. Direktna pravna pomoć koja je pružena ovoj korisničkoj kategoriji sastojala se osim posjeta sigurnim kućama i u pravnom savjetovanju, sačinjavanju pismenih podnesaka i asistiranju pri podnošenju zahtjeva za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga, a sve s ciljem zaštite prava i interesa ove ranjive kategorije korisnika.

Posjete sigurnim kućama su obavljene u slučaju prihvata novih potencijalnih žrtava trgovine ljudima, odmah po saznanju odnosno zaprimljenoj obavijesti, preduzimane su aktivnosti shodno Smjernicama o postupanju regionalnih monitoring timova za borbu protiv trgovine ljudima.

EDUKACIJE, STRUČNA USAVRŠAVANJA I SASTANCI

Mart

U periodu 27-28.3.2018. godine u Budvi je uposlenica Udruženja Irma Muhovć, uzela učešće na Regionalnoj radionici „Jačanje mjera borbe protiv trgovine ljudima u vrijeme krize na Zapadnom Balkanu-Konsultativna radionica o mobilnoj aplikaciji i sadržaju medijske kampanje.

Maj

Upislenica Udruženja, Nina Velić, prisustvovala je Regionalnoj radionici za NVO „Jačanje kapaciteta i mehanizama za identifikaciju i zaštitu ranjivih kategorija migranata na zapadnom Balkanu koja je održana 08.05.2018. godine u Budvi. Radionicu je organizovala Međunarodna organizacija za migracije (IOM).

U periodu od 22-23.05.2018. godine uposlenici Udruženja prisustvovali su Drugoj fazi radionice „Jačanje kapaciteta i mehanizama za identifikaciju i zaštitu ranjivih kategorija migranata na zapadnom Balkanu“ koja je održana u Ohridu, u organizaciji Međunarodne organizacije za migracije IOM.

Novembar

U periodu od 06-09.11.2018. godine uposlenica Udruženja, Amra Kadrić prisustvovala je radionici „Kulturološke vještine i svijest o radu sa stranim državljanima u okviru krivičnih istraga i predmeta krivičnih djela vezanih za migracije“. Radionicu je organizirao IOM u okviru projekta „Jačanje kapaciteta i mehanizama za identifikaciju i zaštitu ranjivih migranata na Zapadnom Balkanu. Prezentirane su osnovne definicije i trenutni migracioni trendovi: pravci kretanja i način rada havala sistema, kulturološka svijest: definicije, predrasude i stereotipovi, profili država: Afganistan, Pakistan, Sirija i Irak, uloga prevoditelja

tokom istrage, istraga prekograničnih krivičnih djela povezanih s migracijama na Zapadnom Balkanu, ranjivost migranata na nasilje, iskorištavanje duž pravca kretanja, te pravna pomoć migrantima. U periodu od 14.11-15.11.2018. godine održana je obuka o screeningu i identifikaciji potencijalnih žrtava trgovine ljudima i migranata u ranjivim situacijama u sklopu mješovitih migracionih tokova. Uposlenica Udruženja prisustvovala je navedenoj obuci.

Decembar

Uposlenica Udruženja, Nina Velić je u Vičenzi, u periodu od 10-14.12.2018. godine uzela učešće na live-obuci pod nazivom „Borba protiv trgovine ljudima na migrantskoj ruti“ u organizaciji OSCE-a. Obuka se sastojala u simulaciji stvarnih slučajeva u kojoj je uzelo učešće 33 države sa ukupno 76 učesnika. Po završetku obuke uručeni su sertifikati svim učesnicima.

Dana 17.12.2018. godine u hotelu „Lavina“ na Jahorini održan je referalni sastanak sa nevladinim i međunarodnim organizacijama koje se bave pitanjima borbe protiv trgovine ljudima na kojem je uzela učešće uposlenica Udruženja Nina Velić. Na sastanku su identifikovani problemi, te su predložene ideje za poboljšanje sa ciljem dostizanja evropskih standarda. Identifikovana je potreba za reformom monitoring timova, te rješavati pomenutu problematiku na nivou kantona i na regionalnom nivou. Takođe je evidentirana moguća potreba da se nakon sprovedenih mjera, naprave izmjene u Pravilima MLJPI koje se odnose na ovu oblast.

NOVI PUT

1. Udruženje „Novi put“ je zahvaljujući podršci Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u okviru programa ostvarenih prometom Lutrije BiH u 2018. godini implementiralo **projekt pod nazivom „Zaštita prava djece žrtava zlostavljanja, pedofilije i prosjačenja u HNK, ZZH i Kantonu Sarajevo“.**

Ciljevi projekta su bili: edukacija djece o njihovim pravima u skladu sa Konvencijom i njihovo osnaživanje da zatraže pomoć i zaštitu u slučaju kršenja tih prava, pružanje pedagoško-psihološke i savjetodavne pomoći djeci zlostavljanja i svjedocima nasilja te njihovim roditeljima/starateljima, direktno i putem linije za pomoć, zaštita prava djece žrtava i njihovih roditelja/staratelja upućivanjem na besplatnu pravnu pomoć, te podizanje svijesti javnosti o prisutnosti svih oblika zlostavljanja djece, posljedica koje ostavljaju na djecu i njihovo okruženje, te načina na koji se mogu prepoznati kako bi pravovremeno reagovali. Ciljne grupe preventivno edukativnih aktivnosti su bila djeca rizičnog uzrasta od 11 do 15 godina, njihovi nastavnici, pedagogi, odgajatelji, roditelji kao i šira javnost koja je informisana o sve prisutnijem postojanju zlostavljanja djece u BiH putem kampanje prevencije i podizanja svijesti, kao i putem web stranice i čestih istupa PR udruženja u medijima.

Aktivnosti koje su provedene u okviru kampanje obuhvatile su oko 345 direktnih, odnosno preko 1000 indirektnih korisnika i doprinijele su podizanju svijesti učenika osnovnih škola, njihovih nastavnika i članova porodica, prijatelja, kao i šire javnosti na području implementacije projekta. U okviru projekta realizirano je 13 predavanje za 264 učenika osnovnih škola. Implementacija projekta je omogućila nastavak rada savjetovaništva za djecu žrtve svih pomenutih oblika zlostavljanja s ciljem pedagoško-psihološkog osnaživanja djece, koja su se obratila za pomoć timu Novog puta, a imali su problem zlostavljanja putem društvenih mreža. Preko 50 učenika mladih tražilo je pomoć, upute i usmjeravanje u evidentnim ličnim situacijama zlostavljanja. Usluge savjetovaništva kao i postojanje linije za pomoć promovisane su putem medija, kampanja kao i putem realiziranja preventivno edukativnih predavanja. U okviru projekta funkcionisala je besplatna SOS on-line prijava za pomoć odnosno prijavljivanje slučajeva dječje pornografije i pedofilije, slučajeva zloupotrebe, kao i pružanje informacija djeci i roditeljima putem postojeće web stranice udruženja.

Postojanje linije za pomoć je promovisano u promotivnim materijalima koji su dijeljeni ciljnim grupama ovog projekta, a web stranica je ažurirna u skladu sa planom implementacije aktivnosti.

2. U toku izvještajnog perioda Udruženje „Novi put“ postala je članica regionalne mreže #HOPEON koja ima za cilj borbu protiv trgovine ljudima i zlostavljanja djece. U okviru #HOPEON kampanje urađen je video spot koji ilustrira sve oblike trgovine ljudima.

3. Tokom izvještajnog perioda održana su 2 sastanka RMT Mostar. Zbog porasta prosjačenja djece te iskorištavanja djece putem interneta „Novi put“ je inicirao održavanje sastanka užeg RMT Mostar. Sastanku su pored udruženja „Novi put“ prisustvali predstavnici SIPA-e, CZR, tužilaštva HNK, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK, NVO Altruist, NVO Žene BiH, OSCE. Na sastanku je razgovarano o situaciji po pitanju trgovine ljudima u HNK, kao i novim pojavnim oblicima. Zaključeno je da je po pitanju trgovine ljudima, a pogotovo vrbovanja mladih putem interneta u 2018. situacija pogoršana u odnosu na prethodni period.

4. Projekat „Promocija važnosti obrazovanja djevojčica u Kantonu Sarajevo“ finansijski podržan od strane Rotary International u saradnji s Rotary Klub Mostar.

U okviru projekta pokrenut je kurs opismenjavanja za 15 romskih djevojčica iz KS koje nisu uključene u redovni sistem obrazovanja s ciljem njihovog osnaživanja i sprječavanja vrbovanja u svrhu eksploatisanja u lancu trgovine ljudima. Od 15 korisnica, samo njih 6 je bilo upisano u školu, ali su prekinule s obrazovanjem, dok su ostale korisnice bile nepismene. Tokom rada sa djevojčicama pružana im je i psihosocijalna podrška, pošto je jedan broj korisnica bio prisiljavan na prosjačenje od strane roditelja. Tokom rada na terenu tim je saznao da su očevi pojedinih djevojčica dogovarali prodaju svojih maloljetni kćerki, s čime je upoznat centar za socijalni rad KS. Aktivnost mentorstva je obuhvatila 100 djevojčica učenica osnovnih škola iz KS s ciljem njihove edukacije o načinima zaštite od pokušaja zloupotreba putem interneta.

Održana su dva predavanja za 70 studenata pedagogije Filozofskog fakulteta u Sarajevu s ciljem njihovog informisanja o najnovijim tendencijama zlostavljanja djece.

„Novi put“ je na području KS vršilo kontinuiranu distribuciju informativnih materijala koji su dizajnirani i štampani za potrebe projekta. Posebna pažnja je posvećena romskim naseljima na području KS s ciljem podizanja svijesti o trgovini ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja, dječijih brakova i dužničkim ropstvom.

5. Projekat pod nazivom „Prevencija trgovine ljudima i zlostavljanje djece putem interneta u Hercegovačko-neretvanskom kantonu i Kantonu Sarajevo“ koji je finansirao Državni sekretarijat za migracije SEM Švicarske Konfederacije.

Tokom provedbe projekta provedeno je istraživanje među 2300 učenika osnovnih i srednjih škola iz Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona Sarajevo, s ciljem prikupljanja informacija od lokalnog stanovništva o trenutnoj situaciji vezanoj za zlostavljanje djece putem interneta i trgovinu ljudima.

Tim za prevenciju i edukaciju održao je 100 predavanja za oko 2300 učenika i nastavnika s ciljem podizanja svijesti o načinima zaštite od zlostavljanja djece na internetu D.6.3. i trgovine ljudima predavanja i radionice za učenike, roditelje, nastavnike i širu javnost s ciljem podizanja svijesti o načinima zaštite od zlostavljanja djece putem interneta i trgovine ljudima. Tokom kampanja na lokalnom nivou, informativni i promotivni materijali su distribuirani u gradovima i ruralnim zajednicama tokom uličnih kampanja, kao i predstavnicima relevantnih institucija. U toku implementacije projekta bila je u funkciji linija za pomoć za prijavu stvarnih i potencijalnih slučajeva trgovine ljudima, pružanje početne psihološke pomoći i dalje upućivanje, kao i pružanje informacija o sigurnoj migraciji.

6. Projekat i kampanju podizanja svijesti o trgovini ljudima u Kantonu Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu podržan od Švicarskog Caritas. Aktivnosti su uključivale provedbu kampanje podizanja svijesti o trgovini ljudima i predavanja među učenicima odabranih osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu za ukupno 113 učenika, 190 roditelja, nastavnika, školskih vijećnika i socijalnih radnika.

Održana su 2 seminarra za 50 djelatnika osnovnih i srednjih škola. Provedba projekta je završena obilježavanjem Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima i uličnom kampanjom u Sarajevu. Sve projektne aktivnosti su osmišljene i sprovedene u cilju podizanja svijesti i informisanja korisnika projekta o problemu trgovine ljudima, načinima regrutovanja od strane trgovaca ljudima, načinima zaštite, ali i osnaživanju žrtava da traže pomoć u slučaju izloženosti bilo kom obliku trgovine ljudima. Sve projektne aktivnosti su bile predstavljene u mnogim elektronskim i štampanim medijima.

U okviru aktivnosti koje je finansirala Trag/Oak fondacija, udruženje „Novi put“ je organizovalo 30 predavanja za najmanje oko 700 učenika i nastavnika osnovnih i srednjih škola iz kantona Sarajeva, Hercegovine Neretve i Zapadne Hercegovine s ciljem podizanja svijesti javnosti o problemu nasilja nad djecom putem informaciono komunikacijskih tehnologija.

U okviru projekta kojeg je finansirao Rotary International su održana dva predavanja za 70 studenata pedagogije Filozofskog fakulteta u Sarajevu s ciljem njihovog informisanja o najnovijim tendencijama zlostavljanja djece.

STUDIJSKA POSJETA I UČEŠĆE NA MEĐUNARODNIM DOGAĐAJIMA

Predstavnici Udruženja „Novi put“ prisustvovali su sastanku Platforme NVO-a, Međunarodnom stručnom sastanku Platforme i treningu o ranom prepoznavanju, zaštiti i sigurnom povratku žrtava trgovine ljudima koji je održan u Sofiji, u Bugarskoj u oktobru 2018. godine.

Nastojanja osoblja Udruženja „Novi put“ da spriječe i suzbiju trgovinu ljudima i unaprijede osnovna prava i stvore pravednije i inkluzivnije društvo prepoznata su u svjetskim okvirima. Predstavnica Udruženja je učestvovala na Svjetskom samitu ljudskih prava koji je održan u Parizu u oktobru 2018. godine.

Predstavnica Udruženja je učestvovala na Trust konferenciji u Londonu koju je organizovala Thomson Reuters Foundation u novembru 2018. godine.

ANEX 3 - TABELA 1- PODACI O ISTRAGAMA I OPTUŽNICAMA ZA KRIVIČNA DJELA TRGOVINE LJUDIMA I POVEZANA KRIVIČNA DJELA U 2018. GODINI

Podaci o istragama i optužnicama za krivična djela trgovine ljudima i povezana krivična djela u periodu 1.1.-31.12.2018. godine							
Faze postupka	Go din a poč etk a faz e pos tup ka	Tužilašt vo	Bro j pre dm eta	Šifr a prav nog osno va	Pravni osnov	Uku pan broj pri mar nih stra nak a*	Uk up an bro j lica
NAREDBA O OBUSTAVI ISTRAGE	2018	KANTON ALNO TUŽILAŠ TVO SARAJEV O	Pre dme t 1	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U BANJOJ LUCI	Pre dme t 2	RS/2 24/1 /	NEOVLAŠ ÆENA PROIZVO DNJA I PROMET OPOJNIH DROGA	1	1
		REPUBLI ČKO JAVNO TUŽILAŠ TVO POSEBN O ODJELJE NJE ZA	Pre dme t 3	NRS /145 /1/	TRGOVIN A LJUDIMA	1	2
				NRS /145 /4/	TRGOVIN A LJUDIMA	0	2
				NRS /146 /3/	TRGOVIN A DJECOM	0	1

		SUZBIJANJE KORUPCIJE, ORGANIZOVANO I NAJTEŽIH OBLIKA PRIVREDNOG KRIMINALA					
	TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	Pre dmet 4	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	3	
		Pre dmet 5	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	2	
	TUŽILAŠTVO UNSKOSANSKOG KANTONA	Pre dmet 6	F/20 4/2/	SPOLNI ODNOSAJ S NEMOĆNOM OSOBOM	1	1	
		Pre dmet 7	F/21 0/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	2	
	TUŽILAŠTVO ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA	Pre dmet 8	F/21 0/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1	
	TUŽITELJSTVO SREDNJO BOSANS	Pre dmet 9	F/21 1/1/	ISKORIŠĆAVANJE DJETETA ILI	1	1	

		KOG KANTON A			MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE		
NAREDBA O OBUSTAVI ISTRAGE Ukupno						9	17
NAREDBA O PROVOĐENJU ISTRAGE	201 8	KANTON ALNO TUŽILAŠ TVO SARAJEV O	Pre dme t 1	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
			Pre dme t 10	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	0	3
			Pre dme t 11	F/36 2/2/	NASILNIČ KO PONAŠAN JE	1	1
			Pre dme t 12	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	4
				F/26 7/1/	NEDOZVO LJENA TRGOVIN A	0	1
		KANTON ALNO TUŽITEL JSTVO POSAVS KOG KANTON A- ORAŠJE	Pre dme t 13	F/20 7/1/	SPOLNI ODNOŠAJ S DJETETO M	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U BANJOJ LUCI	Pre dme t 14	NRS /175 /1/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	2
			Pre dme t 15	NRS /175 /3/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
			Pre dme t 16	NRS /173 /2/	POLNA ZLOUPOT REBA DJETETA STARIJEG OD PETNAES T GODINA	1	1

			Pre dme t 17	NRS /177 /1/	UPOZNAV ANJE DJECE SA PORNOGR AFIJOM	1	1
			Pre dme t 18	NRS /175 /1/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
			Pre dme t 19	NRS /411 /1/	NEOVLAŠ TENI PRISTUP ZAŠTIĆEN OM KOMPJUT ERU, KOMPJUT ERSKOJ MREŽI, TELEKOM UNIKACI ONAJ MREŽI I ELEKTRO NSKOJ OBRADI PODATAK A	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U BIJELJINI	Pre dme t 20	NRS /177 /1/	UPOZNAV ANJE DJECE SA PORNOGR AFIJOM	1	1
			Pre dme t 21	RS/1 98/1 /	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U DOBOJU	Pre dme t 22	NRS /175 /2/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
			Pre dme t 23	NRS /175 /2/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
			Pre dme t 24	NRS /175 /2/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1

		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U PRIJEDO RU	Pre dme t 25	RS/2 00/1 /	PROIZVO DNJA, POSJEDO VANJE I PRIKAZIV ANJE DJEČIJE PORNOGR AFIJE	1	1
		REPUBLI ČKO JAVNO TUŽILAŠ TVO	Pre dme t 3	NRS /145 /4/	TRGOVIN A LJUDIMA	0	2
		TUŽILAŠ TVO POSEBN O ODJELJE NJE ZA SUZBIJA NJE KORUPCI JE, ORGANI ZOVANO G I NAJTEŽI H OBLIKA PRIVRED NOG KRIMINA LA	Pre dme t 26	RS/1 98b/ 1/	TRGOVIN A MALOLJE TNIM LICIMA	1	1
		TUŽILAŠ TVO BRČKO DISTRIK TA BIH	Pre dme t 27	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	0	12
			Pre dme t 28	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	0	1
			Pre dme t 29	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI	1	5

					MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE		
	Pre dme t 30	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1		
	Pre dme t 31	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1		
	Pre dme t 4	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	3		
	Pre dme t 32	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	5		
	Pre dme t 33	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	4		
	Pre dme t 5	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI	1	2		

					MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE		
			Pre dme t 34	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 35	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 36	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		TUŽILAŠ TVO TUZLAN SKOG KANTON A	Pre dme t 37	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
			Pre dme t 38	F/20 8/2/	BLUDNE RADNJE	1	1
			Pre dme t 39	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		TUŽILAŠ TVO UNSKO- SANSKO G	Pre dme t 6	F/20 4/2/	SPOLNI ODNOŠAJ S NEMOĆN OM OSOBOM	1	1

	KANTON A	Pre dme t 7	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	2
	TUŽILAS TVO ZENIČKO - DOBOJS KOG KANTON A	Pre dme t 40	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		Pre dme t 41	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		Pre dme t 42	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		Pre dme t 43	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
		Pre dme t 44	F/37 1/1/	NEDOZVO LJENO DRŽANJE ORUŽJA ILI EKSPLOZI VNIH MATERIJ A	1	1
	TUŽITEL JSTVO HERCEG OVAČKO - NERETV ANSKOG KANTON A	Pre dme t 45	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1

			Pre dme t 46	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		TUŽITEL JSTVO SREDNJO BOSANS KOG KANTON A	Pre dme t 47	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 9	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
NAREDBA O PROVOĐENJU ISTRAGE Ukupno						41	79
OPTUŽNICA PODIGNUTA	201 8	KANTON ALNO TUŽILAŠ TVO SARAJEV O	Pre dme t 11	F/36 2/2/	NASILNIČ KO PONAŠAN JE	1	1
			Pre dme t 12	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	4
				F/26 7/1/	NEDOZVO LJENA TRGOVIN A	0	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U BANJOJ LUCI	Pre dme t 48	RS/2 00/1 /	PROIZVO DNJA, POSJEDO VANJE I PRIKAZIV ANJE DJEÈIJE PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 15	NRS /175 /3/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA	1	1

					PORNOGR AFIJU		
			Pre dme t 16	NRS /173 /2/	POLNA ZLOUPOT REBA DJETETA STARIJEG OD PETNAES T GODINA	1	1
			Pre dme t 17	NRS /177 /1/	UPOZNAV ANJE DJECE SA PORNOGR AFIJOM	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U BIJELJINI	Pre dme t 20	NRS /177 /1/	UPOZNAV ANJE DJECE SA PORNOGR AFIJOM	1	1
			Pre dme t 21	RS/1 98/1 /	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U DOBOJU	Pre dme t 22	NRS /175 /2/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
			Pre dme t 23	NRS /175 /2/	ISKORIŠT AVANJE DJECE ZA PORNOGR AFIJU	1	1
		OKRUŽN O JAVNO TUŽILAŠ TVO U PRIJEDO RU	Pre dme t 49	RS/2 00/1 /	PROIZVO DNJA, POSJEDO VANJE I PRIKAZIV ANJE DJEČIJE PORNOGR AFIJE	1	1
		REPUBLI ČKO JAVNO TUŽILAŠ TVO POSEBN O ODJELJE NJE ZA SUZBIJA NJE	Pre dme t 26	RS/1 98b/ 1/	TRGOVIN A MALOLJE TNIM LICIMA	1	1

		KORUPCIJE, ORGANIZOVANO I NAJTEŽIH OBLIKA PRIVREDNOG KRIMINALA					
		TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA BIH	Pre dmet 50	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
			Pre dmet 30	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	1
			Pre dmet 32	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	5
			Pre dmet 33	BD2 08/1 /	ISKORIŠTAVANJE DJETETA ILI MALOLJETNIKA RADI PORNOGRAFIJE	1	4
		TUŽILAŠTVO TUZLAN SKOG	Pre dmet 37	F/21 0/1/	NAVOĐENJE NA PROSTITUCIJU	1	1

		KANTON A	Pre dme t 38	F/20 8/2/	BLUDNE RADNJE	1	1
			Pre dme t 39	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
		TUŽILAŠ TVO ZENIČKO - DOBOJS KOG KANTON A	Pre dme t 41	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 51	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 43	F/21 0/1/	NAVOĐE NJE NA PROSTITU CIJU	1	1
			Pre dme t 44	F/37 1/1/	NEDOZVO LJENO DRŽANJE ORUŽJA ILI EKSPLOZI VNIH MATERIJ A	1	1
		TUŽITEL JSTVO HERCEG OVAČKO - NERETV ANSKOG KANTON A	Pre dme t 45	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1

		TUŽITEL JSTVO SREDNJO BOSANS KOG KANTON A	Pre dme t 47	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
			Pre dme t 52	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
OPTUŽNICA PODIGNUTA Ukupno						26	37
OPTUŽNICA S KAZNENIM NALOGOM	2018	TUŽILAŠ TVO BRČKO DISTRIK TA BIH	Pre dme t 28	BD2 08/1 /	ISKORIŠT AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	2
		TUŽILAŠ TVO ZENIČKO - DOBOJS KOG KANTON A	Pre dme t 40	F/21 1/1/	ISKORIŠĆ AVANJE DJETETA ILI MALOLJE TNIKA RADI PORNOGR AFIJE	1	1
OPTUŽNICA S KAZNENIM NALOGOM Ukupno						2	3
* Vrijednost "0" znači da se evidentirana faza postupka ne odnosi na primarnu stranku u predmetu (primarna stranka-prvoosumnjičeni-prvooptuženi)							

TABELA 2 - PODACI O PRESUDAMA ZA KRIVIČNA DJELA TRGOVINE LJUDIMA I POVEZANA KRIVIČNA DJELA U 2018. GODINI

Podaci o presudama za krivična djela trgovine ljudima i povezana							
--	--	--	--	--	--	--	--

krivična djela u periodu 1.1.-31.12.2018. godine												
SU D	P R E D M E T I	D A T U M P R E S U D E	L I C A	DA TU M PRA VOS NAŽ NOS TI PRE SUD E	PRESUD A	SANKCIJ A	N O V Č A N A K A Z N A	D u ži n a k a z n e G O D I N E	D u ži n a k a z n e M J E S E C I	D u ži n a k a z n e D A N I	U S L O V N A O S U D A	PRAVNI OSNOVI
APE LAC ION I SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et la	10 .1 0. 20 18 .	L i c e 1		Presuda kojom se preinača va prvostep ena presuda	ZATVOR	0	5	9	0	0	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju,BD209/1/-Upoznavanje djeteta s pornografijom
APE LAC ION I SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 2	29 .0 1. 20 18 .	L i c e 2		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnov ana i potvrđuj e prvostep ena presuda							BD207a/1/-Trgovina ljudima
KA NT ON AL NI SU D U	Pr ed m et 3	05 .0 9. 20 18 .	L i c e 3		Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe							F/179/1/-Protupravno lišenje slobode,F/203/2/-Silovanje,F/210/2/- Navođenje na prostituciju ,F/210/1/- Navođenje na prostituciju

BIH AĆ U												
KANTONALNI SUD UNOVOM TRAVNIK U	Pre dmet 4	17 .0 1. 20 18 .	L i c e 4	14.0 2.20 18.	Presuda o objedinj avanju pravosn ažno izrečeni h kazni	ZATVOR	0	5	6	0	0	F/210/4/-Navođenje na prostituciju
KANTONALNI SUD OD ŽAK U	Pre dmet 5	10 .0 9. 20 18 .	L i c e 5		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnov ana i potvrđuj e prvostep ena presuda							F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
KANTONALNI SUD SARAJE VU	Pre dmet 6	14 .0 5. 20 18 .	L i c e 6		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	7	6	0	0	F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/203/5/-Silovanje,F/210/4/- Navođenje na prostituciju ,F/272/2/- Pranje novca,ZNDNO/52/1/a-Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo,F173/1/- Lahka tjelesna ozljeda
KANTONALNI SUD SARAJE VU	Pre dmet 7	17 .1 0. 20 18 .	L i c e 7		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnov ana i potvrđuj e prvostep ena presuda							F/210/1/-Navođenje na prostituciju
KANTONALNI SUD SARAJE VU	Pre dmet 7	14 .0 .	L i c e 7		Presuda kojom se							F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/210/4/-Navođenje na prostituciju

ON AL NI SU D U SAR AJE VU	m et 6	5. 20 18 .	c e 8		optuženi oglašava krivim							F/272/2/-Pranje novca,ZNDNO/52/1/a-Zakon o nabavljaju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo,F/203/5/- Silovanje,F173/1/-Lahka tjelesna ozljeda,F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/345/2/-Neprijavljivanje krivičnog djela ili učinitelja,ZNDNO/52/1/a-Zakon o nabavljaju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo
KA NT ON AL NI SU D U SAR AJE VU	Pr ed m et 8	20 .0 8. 20 18 .	L i c e 9		Presuda kojom se žalba odbija kao neosnov ana i potvrđuj e prvostep ena presuda							F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
KA NT ON AL NI SU D U SAR AJE VU	Pr ed m et 9	30 .0 8. 20 18 .	L i c e 1 0	17.0 9.20 18.	Presuda o zamjeni kazne zatvora u novčanu kaznu							F/342/3/-Organizirani kriminal,F/342/3/-Organizirani kriminal,F/210/1/-Navođenje na prostituciju
KA NT ON AL NI SU D U TUZ LI	Pr ed m et 10	23 .0 5. 20 18 .	L i c e 1 1		Rješenje kojim se prvostep ena presuda ukida i predmet vraća na ponovno suđenje							F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije,F/209// -Zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnikom
KA NT ON AL NI SU D U TUZ LI	Pr ed m et 11	26 .0 2. 20 18 .	L i c e 1 2		Presuda	ZATVOR	0	1	0	0	0	F/210/1/-Navođenje na prostituciju

OPĆ INS KI SU D U ČAP LJI NI	Pr ed m et 12	20 .1 2. 20 18 .	L i c e 1 3		Presuda	ZATVOR	0	0	1 1	0	0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U GR AČ ANI CI	Pr ed m et 13	04 .0 7. 20 18 .	L i c e 1 4	26.0 7.20 18.	Rješenje o izricanju vaspitne /odgojn e mjere	MJERA POJAČA NOG NADZOR A NADLEŽ NOG ORGANA SOCIJAL NOG STARAN JA	0	0	0	0	0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika pornografije,F/296/1/-Ucjena
OPĆ INS KI SU D U GR AČ ANI CI	Pr ed m et 14	18 .1 0. 20 18 .	L i c e 1 5		Rješenje o izricanju odgojne mjere maloljet niku	MJERA POJAČA NOG NADZOR A NADLEŽ NOG ORGANA SOCIJAL NOG STARAN JA	0	0	0	0	0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika pornografije,F/296/1/-Ucjena
OPĆ INS KI SU D U GR AD AČC U	Pr ed m et 15	01 .0 6. 20 18 .	L i c e 1 6	15.0 6.20 18.	Rješenje o izricanju vaspitne /odgojn e mjere	MJERA POJAČA NOG NADZOR A NADLEŽ NOG ORGANA SOCIJAL NOG STARAN JA	0	0	0	0	0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U GR AD AČC U	Pr ed m et 15	01 .0 6. 20 18 .	L i c e 1 6	15.0 6.20 18.	Rješenje o izricanju vaspitne /odgojn e mjere	MJERA POJAČA NOG NADZOR A NADLEŽ NOG ORGANA SOCIJAL	0	0	0	0	0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije

						NOG STARAN JA						
OPĆ INS KI SU D U GR AD AČ U	Pr ed m et 16	27 .0 3. 20 18 .	L i c e 1 7	14.0 8.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	6	0	3 6	F/380/2/-Primanje dara i drugih oblika koristi
OPĆ INS KI SU D U OR AŠJ U	Pr ed m et 18	26 .0 7. 20 18 .	L i c e 1 8	06.0 9.20 18.	Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe							F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U SAN SKO M MO STU	Pr ed m et 19	18 .0 5. 20 18 .	L i c e 1 9	05.0 6.20 18.	Presuda za izdavanj e kazneno g naloga	ZATVOR	0	1	0	0	1 8	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U SAR AJE VU	Pr ed m et 20	25 .1 0. 20 18 .	L i c e 2 0		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim							F/362/2/-Nasilničko ponašanje,F/203/5/-Silovanje,F172/1/-Teška tjelesna ozljeda,F/210/1/-Navođenje na prostituciju ,F/210/4/-Navođenje na prostituciju ,F/272/2/-Pranje novca,ZNDNO/52/1/a-Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo,F173/1/-Lahka tjelesna ozljeda,F172/1/-Teška tjelesna ozljeda
OPĆ INS KI SU D U TEŠ NJU	Pr ed m et 21	18 .0 7. 20 18 .	L i c e 2 1		Presuda							F/210/1/-Navođenje na prostituciju
OPĆ INS KI SU D U	Pr ed m et 22	27 .0 2. 20 18 .	L i c e 2 2	15.0 3.20 18.	Presuda za izdavanj e kazneno g naloga	ZATVOR	0	1	0	0	2 4	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije

TEŠ NJU												
OPĆ INS KI SU D U TEŠ NJU	Pr ed m et 23	16 .1 0. 20 18 .	L i c e 2 3	15.1 2.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	1	0	0	3 0	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U VIS OK OM	Pr ed m et 24	06 .0 9. 20 18 .	L i c e 2 4		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	1 1	0	0	F/210/1/-Navođenje na prostituciju
OPĆ INS KI SU D U VIS OK OM	Pr ed m et 25	06 .1 1. 20 18 .	L i c e 2 5	05.1 2.20 18.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđe na sporazu mom	ZATVOR	0	1	0	0	2 4	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OPĆ INS KI SU D U ŽIVI NIC AM A	Pr ed m et 26	03 .1 0. 20 18 .	L i c e 2 6	22.1 1.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	1	0	0	3 6	F/211/1/-Iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 27	18 .0 9. 20 18 .	L i c e 2 7	17.0 9.20 18.	Rješenje o izricanju vaspitne /odgojn e mjere	MJERE POJAČA NOG NADZOR A OD STRANE RODITE LJA, USVOJIO CA ILI HRANIT ELJA	0	2	0	0	0	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju
OS NO VNI SU D	Pr ed m et 28	24 .0 1. 20 .	L i c e	23.0 1.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	5	0	0	BD232/1/-Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, BD207/1/-Navođenje na prostituciju

BRČ KO DIS TRI KT A BIH		18 .	2 8									
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 29	17 .0 4. 20 18 .	L i c e 2 9		Presuda za izdavanj e kazneno g naloga	LIŠENJE /ODUZI MANJE PREDME TA	0	0	0	0	0	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 1	22 .0 5. 20 18 .	L i c e 3 0	22.0 5.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	4	0	0	0	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju,BD209/1/-Upoznavanje djeteta s pornografijom
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 1	15 .0 8. 20 18 .	L i c e 3 1	03.1 0.20 18.	Presuda o objedinj avanju pravosn ažno izrečeni h kazni	DUGOTR AJNI ZATVOR	0	6	2	0	0	BD209/1/-Upoznavanje djeteta s pornografijom,BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 29	17 .0 4. 20 18 .	L i c e 2 9		Presuda za izdavanj e kazneno g naloga	ZATVOR	0	0	3	0	2 4	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju

A BIH												
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 30	05 .1 0. 20 18 .	L i c e 3 2	04.1 0.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	5	0	2 4	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 31	17 .1 0. 20 18 .	L i c e 3 3		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	3	0	2 4	BD216/2/-Zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetnika
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 31	17 .1 0. 20 18 .	L i c e 3 3		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	6	0	0	BD207a/2/-Trgovina ljudima
OS NO VNI SU D BRČ KO DIS TRI KT A BIH	Pr ed m et 29	17 .0 4. 20 18 .	L i c e 2 9		Presuda za izdavanj e kazneno g naloga	ZATVOR	0	0	5	0	2 4	BD208/1/-Iskorišćavanje djece i maloljetnih lica za pornografiju
OS NO VNI	Pr ed m	14 .0 6.	L i c	27.0 9.20 18.	Rješenje o izricanju							NRS/411/2/-Neovlašteni pristup zaštićenom kompjuteru, kompjuterskoj mreži, telekomunikacionoj mreži i

SU D U BA NJO J LUC I	et 32	20 18 .	e 3 4		vaspitne /odgojn e mjere							elektronskoj obradi podataka,NRS/175/3/-Iskorištavanje djece za pornografiju,NRS/175/2/- Iskorištavanje djece za pornografiju
OS NO VNI SU D U BIJ ELJI NI	Pr ed m et 34	04 .0 7. 20 18 .	L i c e 3 5	19.0 7.20 18.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđe na sporazu mom	ZATVOR	0	1	0	0	3 6	NRS/177/1/-Upoznavanje djece sa pornografijom
OS NO VNI SU D U DO BOJ U	Pr ed m et 35	16 .1 1. 20 18 .	L i c e 3 6	14.1 1.20 18.	Presuda kojom se optuženi oglašava krivim							NRS/175/2/-Iskorištavanje djece za pornografiju
OS NO VNI SU D U KO TO R- VA ROŠ I	Pr ed m et 36	04 .1 0. 20 18 .	L i c e 3 7	17.1 0.20 18.	Rješenje o izricanju vaspitne /odgojn e mjere							RS/200/3/-Proizvodnja, posjedovanje i prikazivanje dječije pornografije
OS NO VNI SU D U NO VO M GR AD U	Pr ed m et 37	27 .1 2. 20 18 .	L i c e 3 8		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	NOVČAN A KAZNA	7 0 0 0	0	0	0	0	RS/399/2/-Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija,RS/200/3/-Proizvodnja, posjedovanje i prikazivanje dječije pornografije
OS NO VNI SU D U NO	Pr ed m et 37	27 .1 2. 20 18 .	L i c e 3 8		Presuda kojom se optuženi oglašava krivim	ZATVOR	0	0	4	0	1 2	RS/399/2/-Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija,RS/200/3/-Proizvodnja, posjedovanje i prikazivanje dječije pornografije

VO M GR AD U												
SU D BOS NE I HE RCE GO VIN E	Pr ed m et 38	23 .0 3. 20 18 .	L i c e 3 9	04.0 5.20 18.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđe na sporazu mom	ZATVOR	0	1	0	0	2 4	BiH/187/1/-Međunarodno navođenje na prostituciju,BiH/187/1/- Međunarodno navođenje na prostituciju,F/239/3/-Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga
SU D BOS NE I HE RCE GO VIN E	Pr ed m et 38	23 .0 3. 20 18 .	L i c e 3 9	04.0 5.20 18.	Presuda kojom se izriče krivično pravna sankcija predviđe na sporazu mom	ODUZIM ANJE IMOVIN SKE KORISTI	3 6 2 2, 8	0	0	0	0	BiH/187/1/-Međunarodno navođenje na prostituciju,BiH/187/1/- Međunarodno navođenje na prostituciju,F/239/3/-Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga
VR HO VNI SU D FBI H	Pr ed m et 39	27 .0 3. 20 18 .	L i c e 4 0		Osuđuju ća presuda	ZATVOR	0	1	6	0	0	F/210/2/-Navođenje na prostituciju
VR HO VNI SU D FBI H	Pr ed m et 6a	30 .1 1. 20 18 .	L i c e 4 1		Presuda kojom se preinača va prvostep ena presuda							F/210/1/-Navođenje na prostituciju
VR HO VNI SU D FBI H	Pr ed m et 40	06 .0 4. 20 18 .	L i c e 4 2		Presuda							F/210/4/-Navođenje na prostituciju